

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaali ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

Nro 44-45 • Perjantaina 3. marraskuuta 2006

57. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 22 %)

Eturivissä juhlan puhujia. Oikealla valtioneuvos Riitta Uosukainen, isä Mitro Repo ja liittovaltuuston puheenjohtaja Matti Puhakka.

Karjalan Liiton naistoimikunta juhli Karjalatalolla

Hyvää ruokaa ja korkeatasoista ohjelmaa

Nais-toimikunnan juhlamenu

Tynnyrisilli
Silakkarullat
Suolasiika
Lohitahas Marskin
tapaan
Sienisalaatti
Mummon vihreä salaatti
Rosollihyytelö
Lihahyytelö
Aattolohko lohesta
Palvattu lammas ja
sipulihilloke
Karjalanpaisti
Keitetyt perunat
Haudutetut lanttu- ja
nauriskuutiot
Piiirakka- ja leipäpöytä
Juomat:
Kotikalja, maito ja vesi
Jälkiruoka:
Kahvi ja täytekakku

Vuoden 2007 karjalainen ruoka

Silakkalaatikko
Lavansaaresta

Vuoden 2007 leivonnainen

Korvapuusti Räisälästä

Kun Karjalan Liiton naistoimikunta vietti pari viikkoa sitten sunnuntaina 30-vuotisjuhlaansa Karjalatalolla Helsingissä, juhla jäi osallistujien mieliin erittäin onnistuneena. Ohjelma erityisesti oli oikein korkeatasoinen ja monipuolinen.

Karelia-puhallinorkesteri soitteli taustamusiikkia ennen ohjelman alkua. Sitten saatiin yleisö hyvin viihtymään sen aikaa, kun puheenjohtaja Aira Viitanen otti Etelä-Karjalan piiristä tulleen Aili Kurosen

ja Kymenlaakson piiristä saapuneen Sirkku Kervisen kanssa vastaan lukuisia onnittelevia ja tervehdyksiä.

Tervehdyspuheen piti naistoimikunnan puheenjohtaja, kotiseutuneuvos Aira Viitanen. Oopperalaulaja Henrik Lamberg oli valinnut esitettäväkseen George de Godzinskyn Äänisen aallot, Oskar Merikannon Laatokan ja Kyläntiellä sekä Toivo Kuulan Tuijotin tulehen kauan. Häntä säesti pianotaiteilija Sonja Fräki.

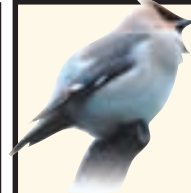
Pääkaupungin karjalaisen nuorten ryhmä Natikat valloitti yleisön välittömällä ja sydämiin käyvällä esiintymisellään. Heitä ohjasivat Venla Manninen ja Iina Palonen. Juhlan suojelijana valtioneuvos Riitta Uosukainen piti valloittavan puheen.

Toinen toistaan taitavampia esiintyjiä

Ohjelman juonsi nuori mies Olli Joensuu. Hän esitteli viulutaiteilija Mervi Tsygankovin kertoen, että

Naistoimikunnan 30-vuotisjuhlien ruokapöytä notkui karjalaisten herkkujen alla. Myös koristelu oli tarkkaan mietitty ja toteutettu: suomalaista ja karjalaista.

Sivuillamme
TÄNÄÄN mm.

Perheutisia	3-4
Edestakainen Viipuriin	4
Erkki Puputti pakisee	7
Lauluilla pitkät perinteet	8
Elisenvaaran Miikkulaiset koolla	9
Kullaan Karjalaiset 60 v.	10

**Seuraavat Kurkijokelaiset ilmestyvät
17.11., 1.12., joulunumero 15.12., 29.12.**

Karjalan Liiton naistoimikunta oli julistanut paju- ja pipokilpailun, jonka tulokset julkaistiin juuri ennen juhlaa. Kuvassa oikealla ylhäällä forssalaisen Oili Jaatisen voittopipo naisten talvipipojen sarjassa

Paju- ja pipokilpailun tulokset

Pipot

Lasten sarja

1. Taavi Mäkelä 12 v.,
Etelä-Karjalan piiri
Naisten sarja / pipot lapsille

1. Pupu = työ nro 5, Etelä-Karjalan piiri
Naisten sarja / kesäpipot

1. Aila Karinko, Kotkan Karjalaseura

1. Työ nro 7, Etelä-Karjalan piiri

Naisten sarja / talvipipot

1. Ontelotyöt, Oili Jaatinen, Forssan Seudun Karjalaseura

2. Punamusta tupsupipo, Mirja Tiitinen, Kuopion Karjalaiset
3. Kukkilintu, Laura Orhonen, Kankaanpään Karjalaseura

Pajutyöt

Naisten sarja
1. Pöytäliina, Aila Lähteenmäki, Hiitolan Pitäjäseura, Pori
Miesten sarja
1. Lintukoto
1. Keppi

tämä opettaa Raumalla ja on itse esiintynyt muun muassa Moskovassa ja Pietarissa romaanien kanssa. Kappaleet, jotka rouva Tsygankov esitti olivat sykkädyttäviä. Kuulija ikään kuin nautti tuoliinsa eikä saanut silmiään irti kauniin taiteilijattaren eläytyvistä kas-

voista ja vilkkaista sormista.

Loppunumero oli Unkarilainen tanssi nro 5 karjalaisin maustein, eli Mervi Tsygankov oli rydyttänyt tutun unkarilaisen melodian Säkkijärven polkan tah-

JATKUU SIVULLA 11

3.11.2006

Kaikkien pyhien päivä

Vietämme huomenna pyhäinpäivää. Silloin muistamme edesmenneitä läheisiämme. Myös Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkeille voimme pysähtyä kukkinemme ja kynttilöinemme. Hautausmaille on yleistynyt myös muualle haudattujen muistelupaikkoja, joiden luo omaiset voivat viedä kynttilänsä. Päivä on hiljainen ja harras.

Haudoilla käynti pyhäinpäivänä on yleistynyt Suomessa toisen maailmansodan jälkeen. Viime vuosikymmeninä on tullut tavaksi, että seurakunnissa järjestetään pyhäinpäivänä iltajumalanpalveluksia. Niissä muistetaan kuluneen vuoden aikana kuolleita seurakuntalaisia ja sytytetään jokaisen muistoksi oma kynttilä.

Pyhäinpäivän aiempi nimi oli pyhain miesten päivä. Pyhäinpäivässä yhdistyykin nykyään kaikki alkuaan erillistä juhlaa: kaikkien pyhien päivä (1.11.) ja kaikkien uskovien vainajien muistopäivä (2.11.). Nykyään pyhäinpäivää vietetään lokakuun viimeisen päivän ja marraskuun 6. päivän välisenä lauantaina.

* * *

Niin ikään ”pyhiä” miehiä eli isiä juhliitaan viikon päästä 12.11. Isänpäivän vietto on vakiinnuttanut asemansa, ja hyvä niin. Koska äitejä juhliittiin jo 1900-luvun alkupuolella – Karjalasta meillä on paljon äitienpäiväjuhlakuvia, joihin yhdessä kokoonnuttiin, oli oikeus ja kohtuus, että Suomessakin tehtiin lähes 50 vuotta sitten päätös, että isiä aletaan muistaa omalla nimiköpäivällä.

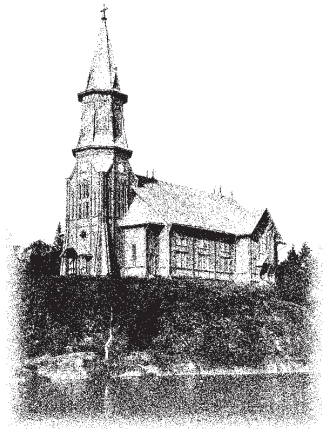
Mitä sitten perheet isänpäivänä tekevät? Äidit osaavat yleensä hemmottelun taidon. Lapset oppivat mukana. Isälle laitetaan makoisa aamupala, herkullinen lounas ja annetaan huomiota. Jos isä ymmärtää yskän, hän antaa vastavuoroisesti aikaa lapsilleen ja puolisolleen. Niin saadaan isänpäivästä koko perheen päivä. Isää voi tietenkin huomioida myös siten, että antaa isälle ”omaa aikaa”. Isä saa lähteä yksin vaikkapa jääkiekkomatsiin, jos isä siitä pitää ja se on hänelle harvinaista ja yllleistä. Mahdollisuuksia on vaikka kuinka paljon.

Juhlitaanpa sitä isänpäivää sitten miten tahansa, isät ovat juhlaansa ansainneet. Vedetään liput tai isännänviirit salkoihin. Oikein paljon onnea kaikille isille, ukoille, vaareille ja papoille.

Raija Hjelm

Hartaus
pyhäinpäiväksi 4.11.

Pyhien seurassa

Pyhäinpäivän seutu on rukousta tulvillaan. Se on tulvillaan ikävää ja surua. Se on täynnä kipua ja kaipausta. Päivään liittyy tunteiden kirjo, joka velloo vihasta rakkauteen, itkusta ihmetelyyn. Monet hiljaiset askeleet kulkevat hautausmaille tai muistolehtoihin. Pieni liekki syttyy kotona piirongin päälle rakkaan kuvan viereen. Yksinäiset kädet puristuvat ristiin, ja muistelu hiljentää huokauksen. Mieltä riipaiseva viimeisen kohtaamisen hetki palaa jälleen.

Pyhäinpäivän iltana hautausmaa muuttuu eläväksi valomeksiksi. Kynttilät kertovat valollaan, miten jokainen ihminen vaikuttaa vielä kuolemansa jälkeen niiden ihmisten mielissä, jotka elivät lähellä häntä. Sukupolvien ketju ja vaikutus on katkeamaton. Palava kynttilä kuvaa ylösnousemuksen ja jälleennäkemisen toivoa.

Kun maamme kirkoissa vietetään pyhäinpäivän messua tai hartautta, sytytetään vuoden aikana kuolleiden muistolle kynttilä tai tuikki. Jokaisen muistohetkessä luetun nimen taustalla on ihmiselämä - toiveineen, iloineen, aherruksineen, uhrauksineen ja kipuneen. Ja elämän moninaisuuden keskellä elävät myös heidän muistelijansa. Osa on jo päässyt perille - osa on vielä matkalla.

Tunteita on paljon, sanoja on vähän. Kuoleman majesteettisuus muodostaa valtavan taustan toivonkipinöille ja muistojen rahtusille. Suru on sanaton. Siksi on rohkaisevaa tarrautua Psalmien kirjoittajan kokemukseen: ”Minä saan aina olla luonasi, sinä pidät kädestäni kiinni. Sinä johdatat minua tahtosi mukaan, ja viimein sinä nostat minut kunniaan. Taivaassa minulla on sinut, sinä olet ainoa turvani maan päällä. Vaikka ruumiini ja sieluni nääntyvät; Jumala on kallioni, minun osani iankaikkisesti.” (Ps 73)

Harva läheistään muisteleva kutsuu tätä pyhäksi. Vielä harvempi liittyy tämän määreen itseensä. Pyhyys ei ole elävän tai poismukkuneen erinomaisuutta korostava ominaisuus eikä se ta-soita eletyn elämän rosoisuutta tai kipupisteitä. Pyhyys on Jumalan armoa, jota hän osoittaa ihmistä kohtaan. Kun Raamatun sana koskettaa ja ehtoollisen hetki hoitaa, olet Pyhän äärellä. Uskontunnustuksessa me tunnustamme uskomme pyhain yhteyteen: me elävät olemme vielä matkalla, perille päässeiden usko on muuttunut näkemiseksi.

Jumala, Isämme, elämä on arvoituksellinen matka. Sinä yksin tiedät kaiken, sinä salattu Jumala. Sinä olet kutsunut rakkaani lepoon. Kaipaamme häntä, ja kiitämme hänen elämästään. Anna kaiken kestävän ja hyvän kantaa siunausta ja tuoda viesti elämän arvosta. Hoida mieltäni painavien kuluttavien muistojen taakka.

Jeesus Kristus, me kiitämme sinua menneistä sukupolvista, jotka työllään ja elämällään ovat luoneet mahdollisuuksia myös meille. Auta meitä vuorostaan pitämään huolta toinen toisestamme. Kasvata meitä kestävyYTEEN ja rakkauteen. Anna meille tämän ja tulevan elämän toivo. Amen.

Pirkko Poisuo

Kirjoittaja on Helsingin Malmin seurakunnan kappalainen.

Muistettavaa

Lappeenrannan Kurkijokelaiset kokoontuvat su 5.11. klo 13 Imatralla Terttu Veijalaisella, Elsankuja 9.

Loimaan Seudun Karjalaseuran hallituksenkokous ma 6.11. klo 19 Maija ja Aimo Levonpäällä, Karpalokuja 8, Loimaa. Historiikki valmis.

Hiitolan Pitäjätseuran syyskokous ja tarinailta ti 7.11. klo 18 Tuomarink. 2, Pori. Kokouksen jälkeen lauluryhmä ”Evakot 8 v.” esittää rakkaimpia lauluja ja runoja vuosien varrelta. Tervetuloa entiset ja uudet tarinoijat iloiseen karjalaiseen tunnelmaan.

Elisenvaaran mko kokoontuu ke 8.11. klo 13 Aliilla. Hallitus samassa paikassa.

Turun Karjala-seura ry:n perinteinen **isänpäivälounas** su 12.11. klo 13 Itäpellontie 2, Turku. Varaukset Raii Seppänen, p. (02) 248 4273 tai 040-842 4961.

Tampereen seudun kurkijokelaiset. Syyskokous ti 14.11. klo 14 Keskustorin Coffee House –kahvilassa. Tervetuloa.

Hiitolan ja Kurkijoen sukututkimuspiiri kokoontuu to 16.11. klo 18 Karjalatalon Wärtsilä-salissa, Käpylänselä 1, Helsinki. Teema: Valokuvat sukututkimuksen apuna. Saapua voi jo klo 15 alkaen. Seuraavat kokoukset: 14.12.2006 ja 18.1.2007. Tervetulleita ovat kaikki hiitolaisia ja kurkijokelaisia sukuja tutkivat ja tutkimusta aloittavat. Lisätietoja Veikko Revolta, puh. 050-560 6049, sähköposti: veikkorepo@hotmail.com.

Kalakurjet laivaristeilevät 21.-22.11. Viking Isabellalla. Linja-autokaatulu: Virtaa Matka-Viitala klo 17.45 – Alastarolta vanhaa tietä – Hirvikoski klo 18.20 – Puistokatu Veijalainen klo 18.30 – Loimaan asema klo 18.35 – vanhaa tietä Pöytyälle – Riihikoski klo 19.15 – Aura Shell klo 19.30 – Turun sata-ma.

Kuolleita

Rakkaamme

Veikko Ilmari TUKIA

* 30.8.1938 Kurkijoki
† 27.9.2006 Nokia

Vaan ylitse kaikkien kyynelten
tuhat muistoa meitä lohduttaa.
Ne on tallessa päivien menneiden
- tuhat muistoa kultaakin kauniimpaa.

Kaivaten
Äiti
Pirkko ja Lea perheineen
sukulaiset ja ystävät

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa.
Lämmin kiitos osanotosta.

Rakkaamme

Anna-Liisa VIRTANEN

o.s. Toiviainen

* 13.12.1928 Kurkijoella
† 5.10.2006 Seinäjoella

Äitiä, mummaa ja isomummaa
kiitollisuudella muistaen

Kari perheineen
Raija perheineen
Ritva ja Jarmo perheineen
Veli perheineen
muut sukulaiset ja ystävät

Kiitoksen nöyrän Sulle
tuon, Herra armoimen,
kun viime yönä mulle
soit levon suloisen.
Kun myös mun rakkaani
Sun suojaas suljit taasen,
Sun hoitoos armiaaseen,
Sun armohelmaasi.

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa 21.10.2006.
Lämmin kiitos osanotosta suruumme.

Kaipuu saa näkyä

PALVELEMME
Ma - To 9 - 17
tai sopimuksen
mukaan

Palininkatu 2, Loimaa
Puh 0207 909 261

Kalliokolokukka

Kourallinen multaa
karus kalliokolos.
Kuitenkin kukoisti
kaunis kukka karus maas.
Mis olliit juuret?

Iha samalyisii
myökii evakot
juuret koitettii johokii
työntää ja kukoistaa.
Toine onnistu, toine ei.

Sitkiihenkisii oltii:
kalliokolokukka
ja myö karjalaist.

Terttu Ketola

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

Ystävällisenä kutsuna ilmoitamme, että äitimme siunataan Vaasan hautausmaan isossa kappelissa la 11.11. klo 11. Hautauksen jälkeen muistotilaisuus Vaasan kaupungin kirkon alaseläisessä.

- 3.11. Herra, sinua ylistäkööt kaikki luotusi, uskolliset palvelijasi kiittäkööt sinua! Julistakoot he valtakuntasi kunniaa, kerkoot mahtavista teoistasi. Ps. 145:10–11
- 4.11. Autuaita olette te, kun teitä minun tähteni herjataan ja vainotaan ja kun teistä valheellisesti puhutaan kaikkea paha. Ilotikkaa ja riemuitkaa, sillä palkka, jonka te taivaissa saatte, on suuri. Matt. 5:11–12
- 5.11. Te olette maan suola. Mutta jos suola menettää makunsa, millä se saadaan suolaiseksi? Ei se kelpaa enää mihinkään: se heitetään menemään, ja ihmiset tallaavat sen jalkoihinsa. Matt. 5:13
- 6.11. Siunattu on se mies, joka luottaa Herraan ja panee turvansa häneen! Hän on kuin puron partaalle istutettu puu, joka kurottaa juurensa veteen. Jer. 17:7–8
- 7.11. Juutalaisen ja kreikkalaisen välillä ei ole eroa. Kaikilla on sama Herra, ja häneitä riittää rikkautta kaikille, jotka huutavat häntä avukseen. Room. 10:12
- 8.11. Jesaja sanookin: “Herra, kuka on uskonut meidän sanomamme?” Usko syntyy kuulemisesta, mutta kuulemisen synnyttää Kristuksen sana. Room. 10:16–17
- 9.11. Jumala on turvamme ja linnamme, auttajamme

- hädän hetkellä. Sen tähden emme pelkää, vaikka maa järkkyy, vaikka vuoret vaipuvat merten syvyyksiin. Ps. 46:2–3
- 10.11. Virta ja kaikki sen haarat ilahduttavat Jumalan kaupunkia, Korkeimman pyhiä asuinsijoja. Jumala on kaupunkinsa keskellä, kaupunki ei järky. Ps. 46:5–6
- 11.11. Hän auttaa sitä, kun aamu valkenee. Kansojen meri kuohuu, valtakunnat horjuvat, maa järkkyy hänen äänestään. Herra Sebaot on kanssamme, Jaakobin Jumala on turvamme. Ps. 46:7–8
- 12.11. Jos te annatte toisille ihmisille anteeksi heidän rikkomuksensa, antaa myös taivaallinen Isänne teille anteeksi. Matt. 6:14
- 13.11. Ikimuistoisista ajoista ei ole tietoon tullut, ei korva ole kuullut, ei silmä nähnyt, että olisi muuta jumalaa kuin sinä, Jumalaa, joka auttaa niitä, jotka häntä odottavat. Jes. 64:3
- 14.11. Mutta olethan sinä, Herra, meidän isämme! Me olemme savea, sinä savea valaja, kaikki me olemme sinun kättesi tekoa. Jes. 64:7
- 15.11. Herra, älä ylen määrin vihastu meihin, älä loputtomiin muistele meidän pahoja tekojamme. Katso meitä. Kaikki me olemme sinun kansaasi. Jes. 64:8
- 16.11. Minä luotan siihen, että Jumala, joka on teissä aloittanut hyvän työssä, myös saattaa sen päätökseen Kristuksen Jeesuksen päivään mennessä. Fil. 1:6

Perheutisia Isänpäiväonnittelut

Lämpimät isänpäiväonnittelut kuvassa olevalle Jari Holmil-le Raumalle. Noora-vauvan ristiäisten aikaan anoppi otti kuvan Jarista ja tämän tyttäristä Juliasta ja Noorasta. Noin vuosi sitten lokakuussa Irja Teräväinen täytti 80 vuotta, ja samassa kuussa hänestä tuli siis vielä kerran mummo.

Viisi sukupolvea

Istumassa vasemmalla Martta Savolainen o.s. Hannukainen (s. 1917 Hiitolan Mustolassa, k. 2006 Pöytyän Kyrössä) vieressään tyttärensä Kurkijoen Särkijärvellä syntynyt Helvi Rantanen o.s. Savolainen, jolla on sylissään Niklas (Katjan poika) Silfverberg. Takana vasemmalla Birgit (Helvin tytär) Rantanen vieressään tyttärensä Katja Rantanen. Kuva on otettu Martan puolison Tauno Savolaisen hautajaisissa joulukuussa 2002. Tauno oli syntynyt Kurkijoen Särkijärvellä ja eli karjalaisena evakkona Karinaisten Kyrössä.

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Minä vuonna Suomi liittyi EU:n jäseneksi?
2. Milloin Suomessa nähtiin ensimmäinen televisiolähetys?
3. Mikä on repsikka?
4. Mikä on lauluja sanoitaneen Saukin oikea nimi?
5. Minä vuonna toisen maailmansodan taistelut Suomen osalta päättyivät?
6. Mistä lähtien Suomessa on noudatettu kesä- ja normaaliaikaa?
7. Kuka suomalainen piispa suhtautui naispappeuteen kielteisesti?
8. Mitä suomenkielinen sana kero tarkoittaa?
9. Mikä eläin on Kuusamon vaakunassa?
10. Mikä on suomalaisten mielestä mieluisin luonnonääni?

NIMIPÄIVÄT

pe 3.11. Terho
la 4.11. Hertta, Pyhäinpäivä
su 5.11. Reima, Uskonpuhdistuksen muistopäivä
ma 6.11. Kustaa Aadolf, Ruotsalaisuuden päivä
ti 7.11. Taisto
ke 8.11. Aatos
to 9.11. Teuvo
pe 10.11. Martti
la 11.11. Panu
su 12.11. Virpi, Isänpäivä
ma 13.11. Kristian, Ano
ti 14.11. Iiris
ke 15.11. Janina, Janika, Janita, Janette
to 16.11. Aarne, Aarno, Aarni

Marjo ja Timo Huhtala

Marjo (s. Haataja) on kotoisin Paltamosta. Timo Huhtalan äiti Anja (s. Varis) on syntynyt vuonna 1937 Hiitolassa, mutta asuu nykyään Kankaanpäässä. Vihkimisen suoritti pastori Mika Kyytinen 25.3. Kankaanpään kirkossa. Nuoripari on opiskellut Tampereen teknillisessä korkeakoulussa. He valmistuivat diplomi-insinööreiksi vuonna 2004. He asuvat Nurmijärvellä ja työskentelevät pääkaupunkiseudulla. Timon edesmennyt isä oli syntynyt Satakunnassa Honkajoella. Timon äidinäiti oli Anna Varis (o.s. Kontiainen) (1911-1983) Hiitolan Marjakoskelta, Ikala, ja äidinisä Emil Varis (1907-1989) Rautjärven Ilmeeltä, myöhemmin Hiitolasta.

Tapahtumia

Loimaan Seudun Karjalaseura ry:n

Joulujuhla

sunnuntaina 19.11.2006 klo 13 kirkon yläsalissa, Turuntie 32, Loimaa.

* Jouluisia ohjelmaa * Joulupuuro ja kahvi *
* Myynnissä karjalaisia tuotteita ja seuran historiikki *

TERVETULOA

Kokouksia

Mustialan yhteismetsän osakaskunnan varsinainen kokous

pidetään keskiviikkona 15.11.2006 klo 10.00 Loimaan Seudun Osuuspankin kokoustiloissa. Käynti Väinämöisenkatu 6 B:n ovesta.

Kokouksessa käsitellään ohjesäännön 7 §:n määräämät asiat. Lisäksi valitaan hoitokuntaan yksi varajäsen sekä päätetään kahden noin 4500 m²:n suuruisen määräalan myynnistä.

Hoitokunta

Muistojen maa

Kurkotan katseella mennyttä aikaa, nähdäkö saanen mä muistojen maan. Sinusta laulan ja lauluni kaika, suruisiin säveliin tunteeni saan.

Siellä mä synnyin, siellä ol' elon huomen, Laatokka laineitaan rannoille toi. Siellä sain nauttia tuoksusta tuomen, helskyen vaaroilla kukunta soi.

Parhain kun mennyt on aikojen yöstä, uurastus palkkion elämään toi. Muisto on kypsytynyt taattojen työstä, sitä ei silmäni saavuttaa voi.

Kaipuusta kertovat laulumme yhä, rivit jo harvenneet on isien. Aarteena säilyypi entinen pyhä, kauneus Karjalan maisemien.

Aili Hellin Kurri

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ
www.kurkijoki.fi

Toimitusneuvosto: Kurkijoki-Säätiön hallitus
Toimitus: Päätoimittaja Raija Hjelm ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät
Toimitus: Koulukuja 7, 32200 Loimaa
Avoinna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
puh./fax (02) 762 2551, matkapuh. 050-521 3336

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Toimitus pidättää oikeuden muokata ja lyhentää lähetettyjä aineistoja. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT:
4-väri 60 centtiä/mm + alv 22 %
Mustavalk. 45 centtiä/mm + alv 22 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 16 mennessä. Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:
vuosi 35 euroa
6 kk 20 euroa
3 kk 12 euroa
Pohjoismaat 39 euroa
Muualle 46 euroa

Sivunvalmistus: Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan Painotuote Oy, Kokemäki

toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Tilinumero: LSÖP 523900-4897

ISSN 0782-5668

Kunniapuheenjohtaja Viljo Kosonen

Avaralta Laatokan rannalta lähtenyt Viljo Kosonen asettui asumaan Oripäähän. Asutustiloilla ei monesti ollut tarvittavaa määrää metsää, jonka johdosta perustettiin yhteismetsä. Yläneelle perustettiin Raasinkorven yhteismetsä, johon Kososetkin saivat osuuden.

Viljo Kosonen oli innolla mukana toiminnassa, ja hänet valittiinkin ensimmäiseen yhteismetsän viralliseen hoitokuntaan ja vuotta myöhemmin hoitokunnan puheenjohtajaksi. Siinä virassa hän toimi 25 vuotta. Voisi sanoa hänen tehneen merkittävän osan elämäntyöstään yhteismetsän ja sen osakkaiden hyväksi.

Alkuaikoina tehtävä oli varsin haastava. Osakkaat halusivat hyvää tuottoa, mutta metsät olivat sodan aikaisten hakkuiden johdosta huonossa kunnossa. Oli tehtävä teitä, ojittettava soita, tehtävä risusavottaa ja kylvettävä.

Eniten hakattiin koivuhalkoa, josta tulot eivät olleet kovinkaan kaksiset. Monesti oli hoitokunnan miesten oltava lainan takuumiehenä, että saatiin

Raasinkorven yhteismetsän kunniapuheenjohtaja Viljo Kosonen eli lähes 90-vuotiaaksi.

metsämiesten palkat maksuun.

Monesti oli siihen aikaan puheenjohtajan lähdeittävä valvomaan osakkaiden etuja, mitattiinhan siihen ai-

kaan kaikki puut tienvarressa. Satoi vettä tai oli 30 astetta pakkasta, paikalla oli oltava.

Kososen aikana yhteismetsät niin sanotusti pistet-

tiin siihen kuntoon, joista hedelmistä nykyiset osakkaat saavat nauttia. Viljo Kosonen oli vilpittön yhteisten asioiden hoitaja. Samalla antaumuksella, jolla hän hoiti omia metsiään, hän hoiti yhteismetsää. Hänen rauhallinen ja päättäväinen olemuksensa herätti luottamusta.

Yhteismetsän 50-vuotisjuhlissa vuonna 2000 Viljo Kosonen kutsuttiin tekemästään merkittävästä työstä yhteismetsän hyväksi Raasinkorven yhteismetsän kunniapuheenjohtajaksi. Hän oli viimeiseen saakka metsien mies, hänen sydämensä oli metsässä. Uskon hänen katselevan vieläkin metsän kasvua rauhasin mielin kuin oravainen Aleksis Kiven laulussa.

"Kammioistaan korkeasta katselee hän mailman piiri taisteloa allans' monta; havu-oksen rauhan-viiri päällänsä liepoittaa. Mikä elo onnellinen keinuvassa kehtolinna. Siellä kiikkuu oravainen armaan kuusen äitirinnas: Metsolan kantele soi. Siellä torkkuu heiluhäntä akkunalla pienoissella, linnut laulain taivaan alla saattaa hänen iltasella unien Kultalaan."

Pekka Kanervo

Raasinkorven yhteismetsän nykyinen puheenjohtaja

Edestakainen Viipuriin

"Edestakainen Viipuriin", sanottiin ennen vanhaan Elisenvaaran aseman lippuluukulla. Otsikko ei siis tarkoita rajantakaismatkaa tässä ajassa. Ei, vaan sukulaisvierailuilla käyntejä ajassa, joka katosi. Iäksi.

Jokakesäisessä vanhojen Karjalan Heimo -lehden numeroiden lukuvaiheessa käsiini osui vuoden 1987 numero 7-8. Siitä aukesi eteeni artikkeli "Karjalan rautateiden muistitietoa kerätään (Joensuun yliopisto)". Ohessa oli kuva poikkeusluvalla kulkeneen junan aikataulusta. Sen tutut asemat – myös Harlun-Jänisjärven suunnalla – jäivät mieleni poluille pitkäksi aikaa. Ylimääräinen tarkastusjuna oli kuitenkin kulkenut ohi jo ennen meidän aikaamme Elisenvaarassa.

Äiti ja minä tunsimme joskus olevamme "melkein rautatieläisiä". Rautatien tulo Elisenvaaraan sysäsi yhteiskouluajatuksen liikkeelle, ja siitä lähti toiveikas eteneminen. Koulun kehitys oli paljolti rautatieläisperheiden varassa, ja koulun kasvoi ja kaunistui! Koska koulu ja kotini

Saavanmäellä olivat asemaseutua korkeammalla, kuuluivat komeasti valaistun aseman moninaiset äänet päivin-öin aina meillekin saakka.

Isänpuoleinen isoisäni oli Viipurissa rautateiden palveluksessa varhaiseen kuolemaansa asti. Elisenvaarassa läheisimpien ystäväni, Lailan ja Helvin, isän eväslaukku oli tuttu näky, kun hän se kädessään hävisi näkyvistä tien mutkassa. Asemalle matka!

Rautatie oli tuonut Karjalan suurasemalle senkin uuden koulutoverin, jonka vierellä ujona kävelin YH:n aikojen pimennettyä kylänraittia pitkin. Tuo kokkolaispoika oli intoa täynnä: meri oli hänen toiveidensa kohde, merille hän halusi...

Syttyi sota. Emme tienneet paljonkaan toistemme kohtaloista kotoa lähdön jälkeen. Jatkosota toi tynyn viestin, sankariristi sanomalehden sivulla: "Hietala, Väinö Johan Jalmari. Koululainen, matruusi. Hukkui panssarilaiva Ilmarisen mukana Itämerellä 13.9.1941. Siunattu poissaolevana Kokkolan sankarihautaan."

Hellikki Mattlar

Viljon muistolle

Saimme kulkea Viljo Kososen kanssa rinnakkaisia polkuja viimeisen puolentoista vuoden ajan. Meille syntyi ainutlaatuinen ystävyysuhde, vaikka ikävuosia välissä olikin yhden sukupolven yli. Tulimme tuntemaan Karjalan pojan, jolla riitti tarinoita ja jonka huumori antoi iloa välillä harmaisiinkin päiviin.

Yhteisenä ilon aiheena meillä olivat laulut ja musiikki. Viljo sanoikin joskus: "Miulla on kaksi tärkeää asiaa: ensin on ruoka ja sitten on musiikki. Niitä ilman mie en voi ellää." Ja kymmenet kerrat laulettiin ja soitettiin yhdessä Viljon

erikoislempilaulu Matalan torpan balladi. Laulun sanat kuuluvat: Suomessa olen minä syntynyt, tuolla kauniissa Karjalassa, sinisen järven rannalla, siellä matalassa. Mutta jos Viljo oli oikein ponnekaalla tuulella, hän vetäisi reippaasti ja kovalla äänellä: "Laatokka-järven rannalla, siellä talossa komiasa."

Viljon lempilauluja oli myös Kalliolle kukkulalle rakennan minä majani, vanhat valssit ja rivakatkin laulut. Jos hän ei sattunut muistamaan sanoja, hän taputti tahtia käsillään. Niin oli rytmi veressä. Ja voi nii-

tä silmiä: vanhat, välillä väsyneetkin silmät syttyivät loistamaan, niissä ihan välkkyi riemu. Jos pidempään laulettiin, Viljo otti nokoset omassa keinutuolessaan, ja taas hän virkistyi ja lähti mukaan ihan oikeaan tahtiin.

Eräänä kauniina kesäpäivänä teimme pikku retken. Otimme ukot pyörätuoleihin ja menimme katsomaan hevosia pienen matkan päässä olevalle laitumelle. Kohta kun pääsimme pyörätielle, alkoi reipas laulu, niin oli mukavaa kyytiä. Aurinko paistoi, linnut lauloivat, ja hevoset olivat komeita. Tämäkin reissu jäi meille kimaltamaan muistojen helminauhaan.

Herkin laulu oli tietenkin Laps' olen köyhän kauniin Karjalan, jonka jatko kuvaa

hienosti Viljon tunteita. "Vaen perinnön sain kaikkein kalleimman. Sain laulun, soiton lahjan sydämeen, en niitä vaihtais' onneen maalliseen."

Me saamme vielä jäädä kulkemaan polkuamme, vaikka matkamme jatkuu nyt ilman Viljoa. Mutta hänen muistonsa säilyy, ja me olemme kiitollisia, kun saimme hänet oppia tuntemaan. Se on elämän rikkautta. Eräessä mietelauseessa sanotaankin kauniisti: "Monet ihmiset tulevat ja menevät elämän aikana, mutta vain jotkut jättävät jäljen sydämeen."

Lämmöllä Viljoa muistellen

Kalle ja Marjo (Kalervo Häklin tytär) Siili

Viljo lauloi ja taputti tahtia, kun Kalle soitteli tuttuja lauluja. Kalle Siili on syntynyt Kurkijoen Marianvaarassa. Hän oppi tuntemaan Viljo Kososen käydessään katsomassa appukkoan lapinlahtelaista Kalervo Häkliä Oripään vanhainkodissa.

Viljo Kosonen tyttärensä Lea Rastan kanssa Oripään vanhainkoti-palvelutalossa, jossa Viljo viimeiset vuotensa asui ja Kalervo Häkli (vas.) edelleen asustelee.

AIKATAULU TIDTABELL

Asema -- Station	Helsingin aika			
	näkö- aika.	pyv. stn.	läh. avg.	
Helsinki—Helsingfors	29/12	—	—	3.00
Riihimäki	"	4.40	07	5.17
Lahti	"	6.56	14	7.10
Kouvola	"	8.13	15	8.28
Viipuri—Viborg	"	10.52	31	11.25
Elisenvaara	29/12	3.10	25	3.35
Sortavala	"	5.27	28	5.55
Matkaselkä	"	7.06	34	8.00
Jänisjärvi	"	8.49	24	9.13
Harlu	"	9.39	30	11.00
Jänisjärvi	"	11.22	31	11.55
Reikonkoski	"	1.37	38	2.15
Luumola	"	2.38	42	3.20
Suojarvi	"	4.40	—	—
Suojarvi	29/12	—	—	7.10
Matkaselkä	"	4.11	30	4.41
Sortavala	"	6.38	12	5.50
Elisenvaara	"	7.39	08	8.30
Viipuri—Viborg	"	11.47	03	12.50
Kouvola	29/12	3.55	24	4.19
Riihimäki	"	7.13	29	8.12
Helsinki—Helsingfors	"	9.55	—	—

Rautatien rakentaminen on paitsi kallista myös suuritöistä puuhaa. Lopputulokset pitää tarkastaa huolella ennen rataosan avaamista liikenteelle. Niinpä joulukuun 28. pñä 1923 Helsingistä lähti ylimääräinen juna mukanaan rautatiehallituksen ylimpiä virkamiehiä, insinöörejä ja teknistä henkilökuntaa, kohti Suojärveä. Päivällinen nautittiin Riihimäen asemalla ja aamukahville ehdittiin Karjalan, Matkaselän asemalle. Sieltä tarkastusjuna jatkoi Harluun. Aamiaisen syötiin Leppäkosken tehtaan virkamiesklubilla ja ajettiin edelleen Suojärvelle.

Seuraavana aamuna tutustuttiin Suojärveen ja tehtiin retki hevoskyydillä Kaipaan sahalle. Tutustumiskäynnin jälkeen nautittiin aamiaisen kansakoulurakennuksessa. Tämän jälkeen tarkastusjuna palasi takaisin Matkaselkään, mistä se jatkoi illaksi Sortavalan kautta Elisenvaaraan (päivällinen asemalla) ja saapui takaisin pääkaupunkiin joulukuun 31. pñä klo 9.55. Karjalan rautatiet olivat näin saaneet uuden haaran, josta kasvavan puutavaran kuljetuksen ansiosta tuli vilkas liikenneväylä.

Lähtö Sortavalan ympäristöön suuntautuvalla matkalla tapahtui Kiasman edestä Helsingissä aamuvarkaisella. Sää suosi auriongonpaisteella, ja matkustajia kerättiin Mäntsälästä, Lahdesta ja Lohikontista, jossa nautimme maittavan lounaan. Sitä ennen olimme juoneet aamupäiväkahvit Utissa.

Matkanjohtajana toimi ansiokkaasti Tuula Hämäläinen, jolla on lukematon määrä matkoja takanaan. Eikä mainio kuljettajamme Velikään jäänyt yhtään jälkeen savonmurteisine letkauksineen ja osto-ohjeineen. Niiralan tullista hän luotsasi meidät läpi kahdesa tunnissa. Ja ei kuin eurot rupliksi ja matkaan.

Matkan toteuttamisidea oli uusi. Kaikki osanottajat saivat itsensä esittelyn jälkeen toivoa osansa Karjalan puolen käyntikohteista. Monet toivoivat pistäytymistä omien isovanhempiensa kotipaikoilla. Ne Tuula ja Veli toteuttivat matkan aikana mahdollisimman hyvin, kiitos Velin monivuotisen maasto- ja tietuntemuksen. Silti kävimme katsomassa ns. yleisiäkin nähtävyyksiä.

Yhteislaulu alkoi kaikua bussia ja välillä Velin vanhat kunnon sota-ajan äänitykset unohtamatta Karjalan laulumaiden laulujaan. Luonto teiden varsilla Niiralasta Sortavalaa oli rehevän kasvillisuuden lähes kokonaan peittämää. Välillä tosin näkyi avohakkuualueitakin.

Viljapeltoja ei näkynyt, ja heinäntekokin oli vähäistä. Samoin ennen niin suuret lehmälaumatkin olivat supistuneet muutaman pään katraiksi. Teiden kunto

Impilahden naisilta matkan järjestäminen onnistuu

Matkalaiset kiipesivät Sortavalan Kirjavalahdessa apteekkari Jääskeläisen pitsihuvilaan.

poikkesi ehkä eniten meikäläisistä ja ihme kyllä, tiet huononivat kaupunkia lähestyttäessä.

Siistiä ja maukasta

Ensimmäinen jaloittelu oli Sortavalassa. Nousimme Kuhavuorelle ja laskeudimme Vakkosalmen laulavalle. Sieltä ajoimme lähes upouuteen Hotelli Kauniiseen, joka sijaitsee aivan Laatokan rannassa Seurahuoneen vieressä.

Siellä Tuula jakoi huoneet.

Suihkun jälkeen oli päivällisen vuoro. Olikin ihan kohtuullinen ateria, joka juomavalikoimineen ja lisukkeineen muistutti lähes länsimaista. Mikä tärkeintä, viikon lintu ei ollutkaan lentävä varpusparvi kuten joskus vuosia sitten.

Huoneet olivat siistit, ja niistä puuttui oikeastaan vain jääkaappi, ilmastointi, minibaari ja hampaidenpesuvedeksi kelpaava kraanavesi. Eli pesimme hamput

pullovedellä tai mineraalivedellä, eräiden lisätessä terveyssyistä lorauksen vodkaa hamasmukiin.

Hotellin terassi suljettiin jo klo 23, joten suunnistimme suomea tai englantia puhuvan henkilökunnan vihjeestä torille noin 100 metrin päähän. Siellä sai kahvia tai muita juomia aamuun asti. Myös azerbait-sanilaisten miesten suomalaisilla grillihiilillä paistamat shaslik-vartaat olivat suussa sulavia.

Uudistuksia ja investointeja

Seuraavana päivänä suunnistimme Sortavalan Rivieralle Kirjvalahteen, joka on saanut nimensä auriongon laskiessa veden pintaan heijastuvista eri värisävistä. Apteekkari Jääskeläisen huvila aivan Laatokan rannassa on edelleen nähtävyys. Siitä jatkoimme Pitkärannan suuntaan.

Ajoimme kaupunkiin ja näimme uuden ev.-lut. kirkon ja Stora Enson asuin- ja konttorirakennuksen. Kuumimme, että jätevedenpuhdistuslaitos toimii lopultaakin. Samoin Pitkärannan sellutehtaan ostanee jugoslavit uudet omistajat uusivat tehtaan keittokattilat ja muun koneiston, ja nyt se

valmistaa valkaistua sellua entisen ruskean sijasta.

Myös Stora Enson Impilahden saha toimii kolmessa vuorossa. Sen vieressä toimii ns. kivitehdas, joka toimittaa laivoille katukiviä, sepeliä ja muuta rakennusmateriaalia Pietarin työmaille.

Sitten olikin jo aika suunnistaa piknikille Koirinojalle Laatokan rannalle. Kylläpä makkara ja kahvi maistuivatkin porukalle. Välipalaksi lauloimme tuttuja lauluja. Sen jälkeen olikin suunnattava takaisin hotelliin päivälliselle ja jälkiruualle terassille jne.

Koska itse en ollut mukana ensimmäisenä päivänä Valamon luostarisaarille tehdyllä matkalla, niin meitinasi unohtua. Se tehtiin nopealla kantosiipialuksella. Valamossa tutustuttiin nähtävyyksiin. Pääkirkon sisäpuolikin on jo valmis, samoin ravintola ja hotellipalvelut. Lisäksi siellä rakennetaan Venäjän valtionkirkon päämiehen presidentti Putinille lahjoittamalle tontille datshaa eli kesähuvia. Se ei silti liene turistinähtävyys valmiinakaan.

Seuraavana päivänä oli sitten käyntejä matkamiesten toivomille kotipaikoille, taistelujen muistomerkeille

ja suomalaisten aikaisiin puoliksi sortuneisiin tai suomalaisten rahoittamiin korjattuihin Herran temppeleihin. Olipa siellä nähtävillä työnimellä Herran-kukkaro eräs aloittamatonkin projekti rakennustarvikkeineen.

Työttömyyttä ja köyhyyttä

Paikallisten ihmisten, jotka paljolti itsekin ovat evakkoja kuten inkeriläiset, valkovenäläiset, huntit jne., suhtautuminen kotiseutumatkailijoihin oli normaalia. Työttömyys on kuulemma 50 prosentin luokkaa. AIDS, hiv, huume- ja alkoholiongelmien ovat suuria, joten ei siellä välttämättä kovin iloisia naamoja juuri näe.

Sortavalan sairaala ja jätevedenpuhdistuslaitos oli saatu lopulta monivuotisen rakentamisen jälkeen valmiiksi. Palkat vaikuttivat suomalaisiin vastaaviin verrattuna vaatimattomilta. Eli jokaisen pitää tehdä useampaa työtä tullakseen toimeen. Kalastus ja metsästys antavat lisäansioita. Ihmeen pieniltä vaikuttivat myös työeläkkeet. Sairaus- ja sosiaaliturva valtion toimesta oli aivan alakantissa.

Useat matkalaiset vuokrasivat moottoriveneen ja kävivät esimerkiksi mummon ja ukin kotisaarella Mantsinsaarella. Allekirjoittaneen kyseisen matkan esti kahtena päivänä Laatokalle noussut myrsky, joka toisena päivänä äityi ukkosmyrskyksi. Laatokan aallot voivat nousta hetkessä parimetrisiksi, ja niiden väli on lyhyempi kuin esimerkiksi Suomenlahdella, jolloin aallon jyrkkyys korostuu. Siksi päätinkin, että seuraavalla kerralla vuokraan isomman aluksen ja toteutan tuon matkan.

Lähdimme paluumatkalta perjantaina aamupäivällä. Kotimatka ja rajanylitys sujuivat kommelluksitta, mitä nyt auton ilmastointikompressorin sanoi sopimuksensa irti Mäntsälän jälkeen. Oli tainnut helleviikolla tullut uurastettua tarpeeksi. Ei se väsyneitä, mutta väittäisin melkein onnellisia matkalaisia häirinnyt. Ensi kesänä lähdetään uudestaan, vai mitä. Kaikkien matkalaisten kiitokset Tuulalle ja Velille sekä vastuulliselle matkanjärjestäjälle.

Karjala-terveisin

Pentti Ohvo
Mäntsälä

Laatokan rannalla Ravintola Piipun pihassa Sortavalassa saimme hetken rentoutua. Vasemmalta bussinkuljettaja Veli, rouvat Oulusta ja Joensuusta sekä kirjoittaja Pentti.

Turun arkkihiippakunnan hiippakuntauutisia

Rovasti Matti Taatila eläkkeelle

Loimaan seurakunnan kirkkoherran virka on julistettu haettavaksi Turun tuomiokapitulilta 24.11.2006 kello 16.00 päättyvin haakuajoin.

Rovasti, teologian lisensiaatti Matti Taatila on hänen omasta hakemukseltaan myönnetty ero Loimaan seurakunnan kirkkoherran ja Loimaan rovastikunnan lääninrovastin virasta 1.10.2007 lukien eläkkeelle siirtymistä varten.

Eino Hyvönen piirin hallitukseen

Varsinais-Suomen Karjalaisseurojen piiri ry:n syyskokouksessa lokakuussa käsiteltiin tulevan vuoden toimintasuunnitelma ja talousarvio sekä tehtiin henkilövalintoja. Kokous

pidettiin Turussa Karjalatalolla.

Loimaan Seudun Karjalaseuran puheenjohtaja Eino Hyvönen valittiin piirin hallitukseen seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi Alli

Kihlangin vetäydyttyä hallituksesta. Piirin puheenjohtajana jatkaa Kaarlo Kojo Liedosta.

Vuoden 2007 piirin kirkokopyhää vietetään 18.3. Turussa Pyhän Katariinan kir-

kossa. Kesällä osallistutaan Oulussa järjestettäviin Karjalaisiin kesäjuhliin. Heinäelokuulla tehdään matka Laatokan ympäri.

Syyskuun 1. päivänä järjestetään nuorten tapahtuma Yläneellä Leijonkorven rantasatunalla. Asiasta kiinnostuneet nuoret voivat ottaa yhteyttä paikkakuntien sa karjalaisseurojen puheenjohtajiin, Loimaalla siis Eino Hyvöseen.

Metsäkukat

Kun tulevan mieheni Arvon kanssa suunnittelimme häävalssiamme, oli keski-kesä. Koska olimme sopineet, että sanoisimme ”tahdon” vasta syksyllä, mutta vielä sellaiseen aikaan, jolloin luonnosta löytyisi kukkia, tuntui ”Metsäkukkia” sopivalta vaihtoehdolta. Tuosta ajasta on vierähtänyt kohta 60 vuotta, silti Metsäkukkia-valssia soitellaan eri tilaisuuksissa, jopa häävalssina.

Itse olen ollut vain haitarin näppäilijä. Pienen ”idun” soittamisinnostumiseeni toi tyttäreemme Kirsti, jolle ostimme haitarin ripilahjaksi. Hän sai taitonsa Pihlajamaan tunneilta. Siinä tytön venytellessä kurtuaan opin vähän alkeita.

Kirsti aloitti soittamisen jo koulunsa alaluokilla. Tuiksi tulivat ensin nokkahuilu, sitten kitara ja vielä ennen haitaria kannel. Perhe ja päivittäinen työ tukahduttivat hänen musiikkiharrastuksensa.

Minä en ole koskaan julkisesti esiintynyt, paitsi opiskeluaikoinani oppilasjuhlissa. Silloinkin soittimenani oli balalaikka tai mandoliini. Nyt tuo painava venäläinen haitari on ylivoimainen minun voimilleni, eivätkä avustajaniakaan (mieheni) olkapäästä kestä haitarin painoa. Siksi luovutimme sen nuorempien käyttöön. Ainoastaan G-

Metsäkukkia soi viimeistä kertaa Aino Kopin haitarista tämän itsensä soittamana vuonna 2006, sillä sen jälkeen haitari sai uuden omistajan.

avain jäi muistiin!

Lähes 60 vuotta sitten vieraili vanhempieni kotona ja viihtyi savusaunan löylyissä Hiitolan viimeinen kirkkoherra rehtorivaimoinensa. He olivat yökunnissa, koska seuraavana päivänä oli meidän vihki-sunnuntai. Kirkkoherra, ro-vasti ja mitä arvonimiä hänellä olikin, ei ollut tittelinälkäinen, vaan maailman ihanin seuraiminen. Filosofian maisteri, ro-vasti Ra-

fael Hartman ja rehtori Marttaleena Hartman palvelivat entisiä Hiitolan seurakuntalaisia vielä seurakunnan lakkautuksen jälkeenkin vuoden 1949.

(Toimitus: Hiisi-säätiön julkaisemassa Hiitolan historiassa kerrotaan sivuilla 24-25, että srk:n viimeinen kappalainen, ro-vasti ja fil.maist. J. T. R. Hartman toimi vuosina 1930-1949 seurakunnan kappalaisena ja joutui evakkovuosina ja vii-

meisinä vuosina ennen srk:n lopettamista suorittamaan raskaan ja vastuun-alaisen tehtävän hajalleen lyödyn seurakunnan sielunpaimenena. Sivulla 27 todetaan, että Hiitolan seurakunta lakkautettiin 31.12.1949.)

Hääpäivänä

Ruustinnarouva oli yöllä poiminut kedonkukkia ison ämpärillisen nuorenparin vihkiäistilaisuuteen. Niillä luonnonkukilla hän oli koristellut vanhempieni silloisen vaatimattoman pikku kodin vihkipäivän kunniaksi. Kun me morsiusparina aamulla menimme vanhempieni asunnolle, odotti meitä ihana näky metsäkukkien vuoksi ja täysin ruustinnan ansiosta. Useissa maljakoissa oli paljon luonnonkukkia. Vihkikukiksi sain sulhaseltani neilikkakimpun.

Itse vihkitöimetus tapahtui ulkona rappusten luona, ja ruokapöytä oli katettu keittiön pöydälle. Useimmat ottivat siitä vain ruokansa ja söivät ulos sijoituilla istuimilla istuen. Ennen ruokailua ro-vasti Hartman siunasi vaatimattoman yksinkertaisen hääateriamme. Täytyy muistaa, että elimme silloin vielä pulaaikaa ruuan kuten kaiken muunkin suhteen.

Isäni Onni Ijäs, joka piti ja kustansi tyttärensä häät, oli kuitenkin teurastuttanut Risto-pässin, joten lihaa todellakin oli. Ja perunat oli kaivettu omasta maasta. Karjalainen sanonta ”Ken

Metsäkukkia

Suom. Anu Tuulos

Metsään on tullut jo syys,
lohduton yön hämähäys.
Vaan hongat
huokaillessaan
suojaavat kukkia maan.
Hongiston suojaan on
jäänehet
pienoiset metsäorvokit nuo,
syksy unhoitti laasta pois.

Yksinään allapäin
saavun kukkien luo,
poimin ne armaallein.
Anteeksi saan,
tien onnellaan
tunnen taas löytänein.

Niin kesä saapuu jo uus,
kukkien uus ihanuus.
Metsässä puut vihannoi,
sumuntain häkellot soi.
Vierelläin ohjaan näin
kirkkohon morsion.
Metsäkukkia on
hällä morsiuskimpussaan.

Hymyillen, tietäen
katseet yhtyvät näin.
Vain me tunnemme sen.
On matkan pää
liittomme tää,
syy metsäkukkien.

tyttärensä naittaa, se häät-kin laittaa” toteutui tässäkin tapauksessa.

Kotiväkeni oli jo silloin saanut pika-asutustilan Noormarkun Söörmarkusta. Tuolloin ei taidettu vielä myrkyttää kaikkia viljelyksiä, koska muistan ruiskau-nokkejakin olleen metsäkukkien joukossa.

Monet metsäkukat ovat noista ajoista jo kukkineet, toiset sukupuuttoonkin asti, mutta valssi elää, ainakin oman sukupolveni ikaisten mielissä kauniina. Häävalssimme ”Metsäkukkia” soitettiin ja tanssittiin naapurimme Kustaa Aavasen suulissa metsäkukkien ja pihlajien tuoksussa.

Kuinka monet asiat ovatkin taltioituneet muistini lokeroihin, vaikka väliltä monet vuosikymmenet ovat häipyneet jättämättä mitään

merkkiä eletystä elämästä? Kovin ovat morsiuskukienikin metsäkukat harvenneet, mutta kyllä niitäkin luonnossa vielä on. Kunpa vain osattaisiin antaa arvoa niille, joita vielä on jäljellä. Kymmeniä vuosia sitten kasvoi kotimme lähellä olevalla kalliolla monensävyisiä kissankäpäliä. Nyt viistä on vain muisto jäljellä, kukat ovat kadonneet.

”Metsään on saapunut syys” kuten omaan elämäänikin. Pian hallat taltuttavat kukinnot, mutta nautitaan niiden kauneudesta niin kauan, kuin hallat antavat aikaa kukkimiseen. Niitty-leinikkien keskeltä terveisiä lukijoille. Lämpöistä jatkoa jokaiselle toivoo

Aino Koppi
Noormarkun
Söörmarkusta

Carl Gustav Emil Mannerheim (1867–1951)

C. G. E. Mannerheim palveli kahta valtiota – Venäjää ja Suomea suunnilleen saman verran eli 30 vuotta kumpaakin, kun lasketaan mukaan opiskelut Kadettikoulussa ja Nikolajevin ratsuväenkoulussa Pietarissa. Palvellessaan Venäjän valtiota hän osallistui Japanin sotaan, sitten vuosina 1906–1908 sodanjohdon antamassa tehtävässä laati Keski-Aasian, Mongolian ja Kiinan kartat tehtyään kasakoiden kera 10 000 kilometrin matkan. Hän oli Venäjän maantieteellisen seuran kunniajäsen. Ensimmäisen maailmansodan taisteluissa Galitziaassa ja Romaniassa hän oli virka-arvoltaan kenraaliluutnantti. Hänellä oli melkein kaikki venäläiset kunniamerkit.

Vuonna 1917 Suomi julistautui itsenäiseksi. Mannerheim sijaishallitsijana kiinnitti huomion kansakuntaan ja loi ohjelman sen rakentamiseksi. Mannerheimin mukaan Suomi oli yhtä kuin kansallinen yksimielisyys plus voimakkaat ympärysvaltiot.

Puhdistettuaan Suomen punakaartilaisista ja osasta Puna-Armeijaa Mannerheim ei tukenut Judenitshia (Venäjän valkokaartin kenraali. Suom. huom.) bolshevistis-

ta Pietaria vastaan. Tästä todistavat Eremitaasissa esiteltyt asiakirjat. Sen vuoksi suomalaisten valtiollisuusasia ei kuulunut valkokaartin suunnitelmiin.

1930-luku oli jännittävä jakso marsalkan ja Suomen puolustusneuvoston puheenjohtajan elämässä. Muistelmissaan Mannerheim kutsuu tuota aikaa ”kahdeksaksi myrskyn kanssa kamppailun vuodeksi”. Pieni Suomi pystytti puolustuslinjansa – Mannerheimin linjan, nykyään ei yhtään vähempää kuuluisan kuin Suuri Kiinan muuri.

Mannerheimin linja osoittautui vahvistetuksi puolustusalueeksi, jonka leveys oli noin 135 ja syvyys 90 kilometriä. Ja tämä linja kulki Suomenlahdelta Laatokan länsirannalle asti. Tosiaan: niin pienelle maalle kuin Suomi, kuitenkin 90 kilometriin asti syvyyttä – se on paljon. Perustana kaikelle tälle linnoitetulle alueelle oli 160 toisiinsa liitettyä betonivarustusta. Kaiken kaikkiaan tuhat bunkkeria ja tulenjohtokorsua, joista 296 oli ytimeltään linnoituksia. Asiakirjat todistavat myös, että Mannerheim hyvin tunnen minkä tahansa venäläis-
hyökkäyksen voiman jatku-

leen Stalinin ehdotukseen suostumista – se koski rajan siirtämistä kauemmas Leningradista. Mutta hallitus kieltäytyi.

Paradoksi on, että marsalkan strateginen lahjakkuus antoi oman panoksensa tulevan liittolaisen eli Hitlerin Saksan nujertamiseen. Kuten Churchill laski, Hitler päätteli, että Neuvostoliiton ja Suomen välisen sodan jälkeen venäläiset olisivat kyvyttömiä sotimaan ansiokkaasti ja heittäytyi päättämään salamasotaan Venäjälle.

Vuonna 1941 Hitler vaati Mannerheimilta täysipainoisia sotatoimia Neuvostoliittoa vastaan ja ennen kaikkea viemään suomalaiset joukot Leningradiin. Hän jopa taitutteli suomalaisia aloittamaan Leningradin pommitukset. (Mihin Mannerheim ei suostunut. Suom. huom.)

Veikko Siira

Kurkijokelaisen numerossa 38-39/22.9.2006 sivulla 9 Veikko Siira kertoi matkastaan Karjalaan. Matkalla hän löysi Lahdenpohjan uuden hotellin Jakkimaan seinältä taulun, jossa muun muassa kerrotaan Mannerheimin elämästä. Ohessa teksti suomennettuna.

Kotiseutuneuvos Aira Viitaniemen tervehdyspuhe 22.10.2006:

Piirakkaviesti, tilkkutäkki, emännänpuku

30 vuotta ihmiselämässä ei ole mikään merkittävä ajanjakso, mutta järjestöelämässä se on jo merkittävä virstanpylväs. Karjalan Liiton naistoimikunta perustettiin vuonna 1976 eli 30 vuotta sitten syksyllä silloisen Karjalan Liiton toiminnanjohtajan Paavo Suonisen aloitteesta.

Alli Vaittinen-Kuikka valittiin naistoimikunnan puheenjohtajaksi ja minut varapuheenjohtajaksi. Allin ehdotuksesta syntyi kirjeensulkijamerkki, varsinaiseksi tavamerkiksemme muodostunut ”Muistojen kultainen Karjala”. Kun minut valittiin puheenjohtajaksi keuhkollä 1977 minulle lankesi kuin ”manulle illallinen” karjalaisen ruokaperinteen vaaliminen.

Kun aloitin puheenjohtajan tehtävässä, minulle sanottiin: ”Kuule, Aira, eihä nuo siä piirakkais oo mitää, mut meidän äit ko tek niit kot’ Karjalas, ne oli vast piirakoit.” Olin vähän hämilläni, mutta hyvä ystäväni valtioneuvos Riitta Uosukainen sanoi minulle: ”Kuule, Aira, pie sie pääs, äläkä välitä kaikis höpinöist.” Niihä mie sit teinkin.

Rauman karjalaiset teki ehdotuksen, miten karjalanpiirakkaa voitaisiin elvyttää. Syntyi idea eli piirakkaviesti, joka kiersi kaikki piirit, ja piirakkakursseja pidettiin joka piirissä. Osanottajia oli satoja nuoria ja

vunukoita. Viestikapulaa kuljetti Karjalainen Nuorisoliitto. Tämän jälkeen käynnistyi ”Operaatio piirakka” ja valtakunnalliset piirakkakilpailut.

Toimintaan tuli myös karjalaiset käsityöt ”tilkkutäkki”, johon oli ommeltui- na kaikkien luovutetun alueen pitäjien symbolit. Oli karjalaisen miehen paitoja. Karjalaisen emännän puku oli upea saavutus.

Sitten mietimme, miten näitä voisi esitellä, ja saimme ”vitriinillemme” paikan Karjalatalon aulasta. Sinne vaihdetaan vuosittain eri piirin näyttely. Olemme järjestäneet ruokaviikkoja ja –kursseja sekä tilaisuuksia eri teemoin.

Yhteistyössä voimavara

Onhan kaikki työ, mitä järjestöelämässä teemme, vapaaehtoista työtä. Sitä teemme yhteiseksi hyväksi. Yhteistyö on voimaa – myös järjestöelämässä.

Karjalainen kulttuuri onkin nähtävä identiteettikysymyksenä. Koemme yhteenkuuluvuutta saman tradition ja saman kulttuuriperimän äärellä. Olemme tietoisia siitä, mistä olemme ja mihin kuulumme. Tämän tietoisuuden uskon olevan sen kantavan voiman, joka siivittää naistoimikunnan toimintaa vuodesta toiseen.

Karjalan Liiton naistoimikunnan viettäessä nyt 30-vuotisjuhlaa voidaan to-

deta, että koko toimintansa aikana sillä on ollut vaativa tehtävä vaalia karjalaista heimoa- atetta ja kulttuuria samalla kooten yhteen karjalaiset ja heidän jälkeläisensä. Keskeisenä tehtävänä on saada kaikki karjalaista sukujuurta olevat nuoret mukaan toimintaamme.

Perinteiden vaaliminen ja tunnetuksi tekeminen on pidettävä voimallisesti esillä ja iskostettava nuoriin. Nuorten kanssa on ilo olla yhdessä. Arvokkaat ja vuosisataiset kulttuuriperinteet vaipuvat unholaan, ellei niitä siirretä perintönä nuorille, joiden tehtävänä on jatkaa perinnettä ja vuorostaan siirtää sitä perintönä seuraavien sukupolvien vaalittavaksi.

Kulttuurimme ja heimomme elää, vaikka emme vielä olekaan voineet palata synnyinseuduillemme. Karjalaiset ovat jo satoja vuosia olleet se puskuri itää vastaan, joka ensimmäiseksi on joutunut ottamaan vainolaisen paineen monia kertoja historiamme aikana.

Karjalaiset kansainvälisiä

Tietoisuus kulttuurisesta identiteetistä, omista juurista ei katso aikaa eikä paikkaa. Karjalaisuuteen on aina liitetty luontevasti kansainvälisyys. Sillä joustavalla elämänsenteella, sosiaalisuudella ja huumorilla, minkä karjalaiset ovat

verenperintönä saaneet, selviää maailmallakin. Niinpä olen rojhennut viedä karjalaista ruokaperinnettä ympäri maailmaa. Se pärjää eri maiden ruokien kanssa mainiosti.

Kaikista Suomen heimoista karjalaiset osaavat nauttia elämästä, laulaa, hymillä ja itkeä samanaikaisesti. Karjalasta on kotoisin Kalevala ja Kanteletar kuin myös Säkkijärven polkka.

Sieltä ovat kotoisin monet herkut, joista muu Suomi on vasta sotien jälkeen saanut nauttia, kun karjalaiset emännät toivat evakkoreessa sirpaleina karjalaisen ruokakulttuurin nyky-Suomeen. Mukana tulivat piirakat, höystöt ja karjalanpaisti. Nyt savipotit ovat ehyet, karjalainen ruokakulttuuri elää.

Karjalaisten laulu, joka samalla on Viipurin Ryk-

mentin kunniamarssi, päättyy sopivasti seuraaviin sanoihin: ”Ja kun onnen päivän koitto Suomellen taas sarastaa, silloin riemun suuri soitto Karjalasta kajahtaa.”

Karjalainen nainen on selviytynyt. Toivotan Teidät kaikki sydämellisesti tervetulleiksi.

Naistoimikunnan pitkäaikainen puheenjohtaja, kotiseutuneuvos Aira Viitaniemi puolisonsa Jaakon kanssa ovat melkein yhtä kuin Karjalan Liiton naistoimikunta. Unohtaa ei tietenkään sovi niitä lukuisia naisia, jotka aikaansa ja vaivojaan säästämättä ovat aina valmiita tulemaan talkoisiin.

Ketunhautaintiellä

Syksyn syventyessä kohden talvea on mielekästä muistella taakse jäänyttä lämmintä kesää ja sen tapahtumia.

Heinäkuun viimeisen sunnuntain aurinkoisena aamuna autoilin Somerolta Oripäähän ja sieltä Loimaan Hirvikoskelle kurkijokelaisten pitäjäjuhlille. Vaimoni jäi osallistumaan muolaalaisten juhlille Somerolle.

Oripään seurakunnan kirkkomaalla vallitsi pyhäaamun rauha. Pysähdyin ensimmäiseksi siskoni Katrin haudalla, joka on nyt seurakunnan pitkäaikaisessa hoidossa. Katrin kuolemasta on kulunut tasan vuosi. Hänen hautansa lähellä lepäävät myös kummitätini Erika Häkli ja serkkuni Lauri Puputti. Käyskentelin sitten myös sankarihaudoilla ja pysähdyin tuokioksi Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkin äärelle.

* * *

Hautausmaalta jatkoin matkaani Yläneen tietä Latvan kylän suuntaan ohi Lammikkosuontien haarautuman kohti Ryssänmäen

maisemia. Käännyin sitten oikealle ennen Vuotavantietä ja Kortesuontietä. Tämän Myllykylään johtavan, peltojen halki polveilevan tien nykyinen nimi on Kullansuontie.

Vuosikymmenten takaiset muistikuvat nousivat kirkkaina mieleen. Ohitin peltosarat, joilla lainehti vehnävilja täysin tähtäpäin. Noilla saroilla olin aloittanut hevosvetoiset kyntötyöt keuhkollä 1948. Niillä olivat yhden vuosikymmenen aikana ahertaneet ja rakentaneet myös äitini, veljeni ja sisareni. Se oli perikuntamme maanhankintalain nojalla haltuunsa saama Närän tila seurakunnan vuokramaista.

Vajaan kilometrin ajettuani tulivat näkyviin Ruoholan tilan rakennukset. Ne olivat evakkoperheemme asuinpaikkana kahteenkin otteeseen.

Vanhan ja uudemman Turku-Porin maantien ylitettyäni pysähdyin Myllylähteen äärelle. Myllyä ei enää ole ja veden virtaus näytti vähäiseltä, pienemältä kuin silloin ennen.

Kesällä 1941 me kylän lapset ja varsinkin pojat uimme ja melskasimme ja ”heimimme markkaa” tikun juureen lähteen kankaanpuoleisella rannalla.

* * *

Ketunhautaintieltä ajaen pääsee Myllykylästä Oripää-Loimaa maantielle, lyhyelle suoralle patkalle, jonka päätyttyä on kuntien raja. Pysähdyin kankaalle. Monet kerrat olin pyöräillyt tämän oikotien matkalla Myllykylästä Loimaalle.

Maisemat ovat Virtsan kankaan ja samalla suuren Salpausselän harjumuodostelmien jatkeita, ja täällä sanotaan myös Aurajoen alkuhähtien sijaitsevan. Rauhoituslaatan kylkeensä saaneen Teinikiven lähetyvillä oli perikuntamme heikkopuustoinen metsäpalsta. Toinen oli Yläneen kunnassa.

Vuosikymmenten kuluessa on kankaan soravarat ajettu teille ja rakennuksille, eivätkä nykyiset näkymät miellyttäneet silmiäni. Pysähdyspaikassani erosi sentään retkipolku, ja osa kankaasta näyttäytyi mitä

Oripään karjalaisten pystyttämä muistomerkki kesäisessä kauneudessaan.

pehmeimmin värein.

* * *

Palaan mietteissäni Oripäähän ja sen kirkkomaalle. Mitä kuulunee Oripään Karjalaiset –yhdistykselle?

Tätä kirjoitusta suunnitlessani en ryhtynyt ottamaan selvää yhdistyksen nykyisestä tilanteesta. Yritän näin aktivoida muitakin kirjoittajia.

Eiköpä vain Oripään karjalaiset järjestäneet kurkijokelaisten juhlat kuusi vuosikymmentä sitten? Ne eivät ehkä olleet samat juhlat seuratalo Suojalassa, jonka kesäinen pihapiiri kuhisi väenpaljoudesta. Veto-aulana oli tilaisuuden pääpuhuja, professori Ernesti Hentunen, lehtensä Totuuden Torven päätoimittaja, aikansa radikaali ja rohkea toisinajattelija.

Oripään hautausmaalla lepää monikymmenlukui- nen joukko Kurkijoen Lapinlahden kyläläisiä. Katri- siskoni laskeskeli aikoinaan heidän lukuaan nimi nimeltä kuin myös vielä elävien kirjoissa olevia. Monet heistä ovat Korteson uudisasutustilallisia. Heille hän puuhasi vuosikymmen sitten muistokiveä, mutta seurakunta torjui hankkeen hänen mielipahakseen. Hänen oman hautakivensä takasivulla on nyt kuitenkin vaatimaton metallilaatta, jonka tekstissä Katri viestittää kunnioituksensa menneiden, samassa kohtaloyhteydessä eläneiden kyläläisten työlle. Näin hänen testamenttiinsa sisältynyt toive on toteutettu.

Rauha kaikille pois- nukkuneille, ikuinen rauha.

Erkki Puputti.

Kurkijokelaisten lauluilla pitkät perinteet

Turhaan ei Karjalaa ole kutsuttu laulun maaksi. Jopa oma maakuntalaulumekin kertoo meillä olevan ”laulun runsautta, kylvämättä kasvavaa”. Idän hallat pääsivät kylläkin pahoin sekoittamaan tämän laulavan maakunnan toimintoja viime sotien aikana, ja karjalaiset ripoteltiin lähes ympäri Suomenmaan. Mutta täälläkin, uusilla asuinsijoilla, laulumme raikuu vielä kohtuullisesti, paljon voimakkaammin kuin monien muiden heimojen keskuudessa.

Tähän laulun lahjaan ja innostukseen löytyy pitkät perinteet. Jo satoja vuosia sitten laulettiin kanteleen säestyksellä Karjalan savupirttien hämärissä kansamme suurista urhoista, Kalevalan sankareista ja heidät synnyttäneistä äideistä, kuten Lemminkäisen äidistä. Tuon Kalevalan runouden ja laulujen jatkeena alettiin myöhemmin laulaa myös kuoroissa. Tällaiseksi kuuluisaksi laulun ja soiton

kehdoiksi tuli Karjalassamme Sortavala, jonka lukuisat kuorot ja soitinyhtyeet kuuluivat maamme eturiviin.

Seminaarilla oli suuri vaikutus

Sortavalalle ja koko itäiselle Suomelle koitti onnenpäivä vuonna 1880, kun kaupunki sai oman opettajaseminaarin, joka oli vasta toinen Suomessa. Ensimmäinen opettajainvalmistuslaitoshan oli Jyväskylän seminaari. Seminaarin musiikkielämä piristi huomattavasti koko kaupungin toimintaa, ja siitä pääsivät nauttimaan myös laajat ympäristöt.

Sortavalan seminaarin musiikin ja laulun opettajiksi valittiin aikansa parhaita pedagogeja kuten lehtori Nils Kiljander, Mikael Nyberg ja Vilho Siukonen, jotka omalla innostuksellaan ja taidoillaan loivat hyvän pohjan koko seudun musiikkielämälle. Siukonen oli seminaarin lehtori-

na vuosina 1917-35. Hänen laatimaansa laulukirjaa ovat tuhannet Suomen koululaiset aikanaan käyttäneet.

Myös Kurkijoki kuului Sortavalan seminaarin hyvien vaikutteiden piiriin. Ja suurin osa seminaarin käynteistä kuuluivat opinahjossa laulukuoroihin ja monet vielä kaupungilla useaan muuhunkin ”laulukööriin”. Ja sitten kun valmistuneet opettajat menivät omille uusille työmailleen, he lähes poikkeuksetta jatkoivat kuoroharrastustaan perustamalla koulupiireihinsä uusia kuoroja.

Jo ennen seminaarin tuloa Sortavalassa oli luotu Sortavalassa oli luotu hyvä pohja musiikkielämälle, sillä sinne perustettiin ala-alkeiskoulun rehtorin C. V. Alopaeuksen toimesta vuonna 1868 ensimmäinen sekakuoro. Tästä kuorosta tuli ei vain koteja, vaan myös eri säätyjä yhdistävä tekijä ja hyvä harastuspiiri, joka ”kaunisti ja virkisti sekä perhe- että seu-

raelämää”, kirjoitti Reijo Pajamo kirjassaan Sortavala, Laatokan laulava kaupunki. Tämän lauluseuran kautta levitettiin myös ajan hengen mukaisia aatteita ja isänmaallisuutta, oltiinhan tuolloin vielä vailla itsenäisyyttä.

Vakkosalmi ja laulujuhlat

Vuonna 1896 piti Sortavalassa olla ensimmäiset valtakunnalliset laulu- ja soittojuhlat, jotka Kansanvalistusseura oli jo aikaisemmin pitänyt Suomessa kahdeksan kertaa. Kun ankarat katovuodet veivät sadot lähes kokonaan, katsottiin parhaaksi siirtää juhlat parempiin aikoihin. Juhlia oli jo ehditty valmistella kahden vuoden ajan, mutta ne valmistelut eivät menneet hukkaan, sillä sortavalalaiset päättivät pitää kumminkin maakunnalliset laulujuhlat, jonne sitten osallistuiinkin suuri määrä kuoroja. Juhlapaikkana oli arkkitehti Yrjö Blomstedtin piir-

rosten mukaan Vakkosalmelle juuri valmistunut komea laululava.

Määräaikaan mennessä juhlille oli ilmoittautunut 19 sekakuoroa, 7 mieskuoroa, 7 naiskuoroa ja 12 soittoakunaa, yhteensä lähes tuhat laulajaa ja soittajaa. Toinen juhlapäivä oli omistettu kuorojen ja soittoakuntien kilpailuille. Mainittakoon, että Parikkalan nuorisoseuran kuoro tuli toiseksi mieskuorojen sarjassa.

Kurkijoen sekakuoro osallistui myös juhlille johtajanaan Kurkijoen kirkon urkuri Siilas Palmroos (myöhemmin Palmu). Palmroos oli valittu virkaansa vuonna 1893, koska Kurkijoen kirkko oli saanut omat urut vuonna 1891 eikä vanhan koulutuksen saanut lukkari osannut niitä soittaa. Hänet valittiin vuonna 1904 seurakunnan lukkarinurkuriksi appensa lukkari Niklas Walleniuksen kuoltua.

Kurkijoella rippikoulaisten laulu- ja soittoaitoon ja niiden kehittämiseen kirkon toimesta kiinnitettiin suurta huomiota. Äitini kertoi, että jokainen rippikoululainen joutui soittamaan virsikanteleella kaksi virttä, muuten ei olisi läpäissyt tätä tärkeää koulua.

Professori J. R. Danielsson mainitsi Sortavalassa laulujuhlan juhlapuheessaan mm. seuraavasti: ”On ikään kuin honkien humina vaarojen kupeella ja aallokkaan Laatokan tyrsky kantaisi korviimme sen laulun kaikua, jossa esi-isämme loivat ilmoille ilonsa ja surunsa ja jonka hiljaisia jälkisäveliä vieläkin täällä salomailla hyräillään ja mieli viehtyy sitten seuraamaan Karjalan kansaa himmeiltä alkuajoilta niihin vuosiakoihin, joita kirjoitettu historiakin valaisee. - - - Karjala, tämä Suomen maakunnista vanhin ja samalla nuorin, tämä Suomi-emon lapsista kovimpia kokenut, jonka vaiheet ovat surullisena todistuksena siitä, mitä omasta maastaan reväistä alue vieraan vaikutuksen

Eräs konsertti-arvostelu

Sortavalassa vieraili heinäkuussa 1893 konsertoimassa Ylioppilaskunnan Laulajista koottu ”Kaksitoistikko”, todellinen valiorryhmä, jota yleisö kuunteli haltioissaan. Illan kohokohtana oli Emil Genetzin sävellys Herää Suomi. Kun suosionosoituksista ei tahtonut tulla loppua, joutui kuoro laulamaan saman uudelleen ja vielä ylimääräisinä teokset Suomen laulu ja Maamme-laulu.

Osa lehtiartikkelista kuului seuraavasti: ”Yliopistonuoriso pitääköön huolen siitä, että Rakas soisi laulu Suomen, korkealle kaikuis vaan, jotta kerran saisi huomenn yli armaan isänmaan. Terve, lauluveikot, teille. Terve tuhatkertainen! ”Herää Suomi” olkoon meille yhdessä ainainen.”

temmellyskenttänä kärsii.”

Kuinka sattuvasti nuo 110 vuotta sitten Danielssonin lausumat sanat osuvatkaan tämänkin ajan Karjalaamme! Sortavalakin on vieraan vallan alla.

Sortavalan seminaari jatkoi toimintaansa evakkomatkalla Raumalla ja sai sitten viimein vuonna 1953 omat tilat Joensuusta, jossa se toimi Itä-Suomen seminaarin nimellä ja on nykyisin muuttunut Joensuun yliopistoksi. Ja laulujuhlatkin siirtyivät Joensuuhun. Linnunlahdelle rakennettiin noin kaksikymmentä vuotta sitten suuri laululava. Toivoisin, että tuolla lavalla jatkettaisiin menestyksellisesti Vakkosalmen laululavan kunniakkaita perinteitä.

Eino Vepsä

Vakkosalmen laululava. Kuva on Kansanvalistusseuran julkaisemasta teoksesta Sortavala, Laatokan laulava kaupunki.

Pekalle!

Pekka täyttää pyöreitä. Pitkin kesää yksi jos toinenkin oli tentannut kutsua juhliin. Aina oli tullut välttelevä vastaus. Mutta sittenkin...

Palaan ensin vuoteen 1956. Olin silloin nuori ja Naantalissa koulussa. Sain sinne kirjeen Eilalta eli setäni Israelin vaimolta. Kirje sisälsi pyynnön heidän pienen poikansa kummiksi. Tietenkin olin hyvilläni sellaisesta tehtävästä. Ristiäisiin en kuitenkaan päässyt.

Koulun loputtua vierailin Eila ja Israel Kojon luo-

na Lahdessa. Silloin sain pitää sitä pientä kääröä – kummipoikaani – sylissäni.

Sitten tuli vuosien katkos tapaamisissamme. Perhe ja pitkät matkat tekivät uuden järjestyksen. Toki näimme tuonakin aikana, mutta harvemmin. Nyt jo vuosia kotiseutumatkojen ja sukujuhlien ansiosta kanssakäyminen on ollut vilkasta. Posti on kuljettanut merkkipäiviksi muistamiset suuntaan jos toiseenkin. Kutsuja on tullut tyttöjen rippijä ja ylioppilasjuhlisiin.

Kun kauan odotettu Pekan syntymäpäivä koitti, matkaan lähdettiin, ja määränpäässä oli lämmin vastaanotto. Ei jättänyt kylmäksi ketään, Pekka, sinun pitämäsi puhe. Muistit jo kaista läsnäolijaa. Ilta kului nopeasti, ja tuli jäähyväisten aika.

Kiitos Pekalle ja kaikille muillekin merkkipäivään osallistuneille. Olkoon, Pekka, sinun uusi alkanut vuosikymmenes onnellinen. Nähdään ja kuullaan jatkossakin, toivoo

Leena-kummisi

Isä Israel (oik.) ja poika Pekka Kojo kuvattuna vuonna 1998 Tampereella. Ainakin Israelilla näyttää olevan kädessään Kurkijokelainen. Kuva Leena Rantala.

Elisenvaaran Miikkulaiset koolla syyskuussa Ypäjällä.

Miikkulaisten neljännessä sukutapaamisessa

Juhanista kunnia- puheenjohtaja

Järjestyksessään neljäs Elisenvaaran Miikkulaisten sukutapaaminen pidettiin 9.-10.9. Ypäjällä Paijan maatilamajoituksessa. Sukutapaamiseen osallistui yhteensä 63 henkeä. Suvun yhteydenpito kattaa 1860- ja 1870-luvuilla syntyneiden sisarusten Antin, Mikon sekä Kristiinan (myöh. Kylliäinen) jälkipolvet.

Sukutapaaminen aloitettiin perinteiseen tapaan piiraskohvilla. Suvun piiraanpaistajat olivat taas ahkeroineet ison kasan karjalanpiiraita kaikkien iloksi.

Sukukokous

Suku ei ole rekisteröity yhdistys, mutta tapaamiseen kuuluu aina sukukokous. Kokouksessa käytiin läpi edellisen kauden toiminta ja valittiin uusi sukutoimikunta. Sukukokouksen kuten edellisen ja uudenkin sukutoimikunnan puheenjohtajana toimi Juk-

ka Miikkulainen Turusta ja sihteerinä Anne Elovaara (s. Miikkulainen) Espoosta.

Päätettiin, että sukutapaaminen pidetään jatkosakin joka toinen vuosi. Väli vuosina pyritään järjestämään matka Kurkijoelle. Lisäksi sovittiin järjestettäväksi pienempimuotoisia tapaamisia esimerkiksi yhteisen piiraanpaiston tai käsityötaitojen opettelun merkeissä.

Tapaamiseen oli koottu valokuva- ja käsityönäyttely. Käsitöistä esillä oli Sinikka Helanderin kudontatöitä, Kauko Helanderin ja Eero Miikkulaisen puutöitä sekä Elvi Miikkulaisen karjalaisia perinnekekäsitöitä: neulakinnastöitä ja nurjantonta etupistokirjantaa, käsipaikkoja ja liinoja. Valokuvanäyttelyssä esillä oli muun muassa Elvi Miikkulaisen kokoamat kuvataulut suvun historiasta sekä useamman osanottajan kuvia

aiemmista sukutapaamisista ja Kurkijoen matkoilta.

Esillä ja myytävänä oli myös Tauno Miikkulaisen tekemä kooste Unto Miikkulaisen muisteloista ja tarinoista ”Mie vaa pankolla makasin” sekä Unto Miikkulaisen Kurkijoen murre-sanakirja ”Näin ikkeä”, jonka on toimittanut Eino Vepsä.

Juhani Miikkulainen kutsuttiin suvun kunniapuheenjohtajaksi. Sinikka Helander ja Taina Miikkulainen luovuttivat Juhanille kunniapuheenjohtajan nuijan ja Tainan hänestä maalamaan muotokuvan.

Paneelikeskustelu

Sukukokouksen jälkeen ohjelmassa oli paneelikeskustelu aiheesta, millaisia me Miikkulaiset oikein olemme ja mitä karjalaisuus meille merkitsee. Kuulimme kymmenen puheenvuoroa keskusteluineen.

Puheenvuoroissa käsiteltiin muistoja vanhemmista ja kodin arvoista. Työn arvostaminen ja voimakkaan kristillinen kasvatusta tulivat esille useassa puheenvuorossa.

Kimmo Miikkulainen luki vaikuttavan otteen isänsä Mikon romaanikäsitelmän kohdasta, jossa tämä vierailee sotasaaralassa tapaamassa Pekka-veljeään. Puheenvuoroissa käsiteltiin myös omia kokemuksia ja ajatuksia harrastuksista, joita olivat sukututkimus, valokuvat, käsityö, laulu ja tietysti piiraanpaisto.

Karjalaisuuden ja Kurkijoen merkitystä käsiteltiin niin ikään. Osalle sodan jälkeenkin syntyneistä ihmisistä se oikea kotiseutu on Kurkijoella. Toisilla taas Karjala ja Laatokka ovat pala Venäjää ja paikalla, joka ennen on ollut suvun kotiseutu. Vanhem-

man polven muistot valaisivat parhaiten sitä, millainen Karjala on ennen ollut.

Paneelikeskustelun yhteydessä Elvi Miikkulaiselle ojennettiin Kauko Helanderin tekemät taidokkaat puiset juomapikarit ja kynttilänjalat kiitokseksi hänen työstään suvun perinteen ja karjalaisuuden säilyttämiseksi.

Nestorit lavalla

Illalla oli vuorossa iltamatteemalla Miikkulaiset ja musiikki. Tunnelman nostatti Juhani ja Eskon alkunumero ”Kaksi vanhaa tukkijäkää”. Sinikka Helander luki kertomuksen seitsemästä veljeksestä. Sen myötä taisi jokainen oppia suvusta jotain uutta.

Iltamien aikana kuultiin vanhalta kelanauhalla tallennettua Mikko-kanttorin soittoa ja laulua. Esko piti juhlapuheen, ja Reino esitti yksinlaulua. Maija Simola lausui runon. Vielä kuultiin Ju-

kan ja Ossin soittoa sekä Anitan ja Tainan Disharmony Cousins –lauluduoesitys. Mahtuipa mukaan vielä muutama Eskon runo ja kaskukin.

Kaitafilmit

Sunnuntaiaamuna kokoonnuimme katsomaan Antti Miikkulaisen kaitafilmeille 1960- ja 1970-luvuilla kuvaamia suvun tapahtumia. Loimaalla, Nakkilassa, Janakkalassa ja Iitissä kuvatut filmit on taltioitu uudestaan videonauhoille.

Sukutapaamisen lopuksi lähdimme autoletkana Kanta-Loimaan kirkolle. Kävimme ryhmänä suvun Loimaalle haudattujen jäsenten haudoilla sekä Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä. Laskimme niille suvun yhteiset kukkasat.

Anne Elovaara

Kunniapuheenjohtaja Juhani ja hänestä taulun maalannut Taina Miikkulainen.

Näi lustii meil on. Tapaamisesta kirjoittanut Anne Elovaara (vas.) sekä Miikkulaiset Juhani, Anitta, Elvi ja Anja.

Paneelikeskustelussa pohdittiin, millaisia Miikkulaiset oikein ovat ja mitä karjalaisuus heille merkitsee.

Kullaan Karjalaiset ry 60 vuotta

Kullaalla kaihoisa ja sykähdyttävä juhla

Kullaan Karjalaiset ry juhli 60-vuotista taivaltaan sunnuntaina 22. päivänä lokakuuta seurakuntakodilla. Yhdistys on perustettu 4.8.1946.

Juhla alkoi jumalanpalveluksessa, minkä jälkeen

laskettiin kukkalaitteet sankarivainajien ja Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkeille Kullaan kirkko- puistossa. Sen jälkeen siirryttiin varsinaiselle juhla- paikalle seurakuntakodille, jossa otettiin vastaan onnit-

telut ja tervehdykset.

Kahvintarjoilun jälkeen Kullaan Torvisoitto- kunnan puhal- si komeasti alkutahdit, ja yhteisesti laulettiin Karjalaisten laulun jälkeen Terho Voutavaara esitti tervehdyssanat. Lausuntaa

esitti Terttu Ketola. Hän esitti oman runonsa Olipa kerran, jonka sisältö on hyvin sykähdyttävä. Se kertoo siitä, mitä kaikkea meillä on kerran ollut, mutta ei ole enää.

Saimme kuulla kaunista yksinlaulua, jota esitti Kullaan kanttori Ilkka Liuskallio. Hän lauloi aina niin kauniin ja herkän Laps' olen Karjalan. Juhlapuheen piti Karjalaisseurojen Satakunnan piirin puheenjohtaja Jouko Hämäläinen.

Lauluryhmä Evakot esiintyi laulamalla viisi laulua, joista kolmeen oli sanottu kirjoittanut Terttu Ketola. Nämä olivat nimiltään Kotiseutu Karjalassa, Karjalan helmi ja Tuutulaulua lapselle laulan. Kaksi muuta Evakoiden laulua olivat Koivu ja tähti sekä Elämäni on lauluni.

Kullaan Karjalaisten historiikkiin olivat laatineet

Kirsti Lattu ja Reijo Tuomala. Sen luki Airi Vihavainen. Seura oli anonut Karjalan Liiton ansiomerkkejä seuraaville ansioituneille jäsenilleen: Terho Voutavaara, Kirsti Lattu, Salme Ojala ja Reijo Tuomala. He kaikki saivat hopeiset ansiomerkit, jotka jakoivat Jouko Hämäläinen ja Mauri Lankinen.

Vapaan sanan aikana nousi estradille Ari Vihavainen. Hän kertoi tunteuksistaan Karjalan matkoilta ja esitti aina väliin patkua itse kirjoittamistaan ja säveltämistään runoista itseään kitaralla säestäen. Esityksessä oli tunteita, mutta myös huumoria mukana.

Juhlan juontajana toimineen Marjatta Voutavaaran käyttämä puheenvuoro oli hyvin sykähdyttävä. Hän kertoi, kuinka yksinäiseksi

hän tuntee itsensä, koska hänen juurensa ovat Petsamosta eikä muita Petsamosta lähtöisin olevia evakkoja asu Kullaalla. Hän vähäsen kadehtii sitä, että toisilla evakoilla on samalta suunnalta muuttaneita tuttavallikseen.

”Marjatta, olet aina ter- vetullut joukkoomme, koska samanlaisia evakkoja olemme me kaikki, jotka olemme joutuneet jättämään kotiseutumme.”

Kullaan soitto- kunnan pu- halteli vielä komeita säveliä juhlayleisölle. Salme Ojalan esittämien lopetta- jaissanojen jälkeen tilaisuus päättyi Satakuntalaisten lauluun.

Juhla oli onnistunut, ja siitä jäi mieleen mukava tunnelma. Kiitos kaikille mukana olleille ja hyvää syksyä!

Airi Vihavainen

Karjalan Liiton hopeisten ansiomerkkien saajat Reijo Tuomala (oik.), Salme Ojala, Kirsti Lattu ja Terho Voutavaara. Merk- kien jakajina toimivat Karjalaisseurojen Satakunnan piirin puheenjohtaja Jouko Hämäläinen (vas.) ja Mauri Lankinen.

Lauluryhmä Evakot lauloi Kullaan Karjalaisten 60-vuotisjuhlassa. Evakoita ryhmässä on yhdeksän. Viljo Ylönen on kuvasta rajautunut pois. Kuvassa päässeet ovat Sinikka Rajain- maki (vas.), Milja Peltomaa, Airi Vihavainen, Raija Laaksonen, Terttu Ketola, Tarmo Peltomaa, Ari Vihavainen ja Veijo Sinkkonen.

Moskovan neuvottelut keväällä 1944, osa 9

Pöytäkirja Suomen ja Neuvostoliiton edustaji- en neuvottelukokouk- sesta Moskovassa 29.3.1944

Kokous alkaa jälleen klo 20.03.

Molotov: ”Onko Teillä mitään kysyttävää?”

Paasikivi: ”Ei ole. Odo- tamme ilmoituksianne. Teistä riippuu, tuleeko hyvä rauha vai ei.”

Molotov: ”Se riippuu meistä molemmista. Te tunnette ehtomme, kun me sen sijaan emme tunne vas- taustanne. No niin, olemme ilmoittaneet hallituksel- lemme keskustelustamme. Voimme nyt ilmoittaa Teil- le, että muutamit kysy- mykset todennäköisesti vaativat vähän selvittämistä.

1. Kysymys – suhteiden katkeaminen ja internoimi- nen. Hallituksemme on valmis tekemään teille myönnötyksen sikäli, että suhdekato ja internoimi- nen tapahtuvat joko, kuten alussa ilmoitimme, tai niin, että katkaisette suhteenne

Saksaan ja karkotatte saksal- laiset joukot ja laivat Suo- mesta viimeistään huhti- kuun loppuun mennessä. Miten suhtaudutte siihen?”

Paasikivi: ”Emme voi lausua vielä mitään, mutta aika tuntuu olevan liian ly- hyt.”

Molotov: ”Emme voi pi- dentää sitä.”

Enckell: ”Saksalaisten joukkojen tulee siis poistua Suomesta?”

Molotov: ”Kyllä. Mo- lemmissa tapauksissa Neu- vostoliitto on valmis jou- koillaan avustamaan teitä. Samoin kuin Suomi tah- domme mekin lopettaa so- dan mahdollisimman pian.”

Paasikivi: ”Minusta tun- tuu, että Teille olisi edulli- sempaa, jos saksalaiset py- syisivät mahdollisimman kauan Suomessa.”

Molotov: ”Ei, sillä jouk- komme eivät siinä tapauk- sessa pääse omille rajoil- lemme.”

Paasikivi: ”En ole aivan varma siitä, että tämä toi- menpide on käytännössä to- teutettavissa.”

Molotov: ”Suomalaisten joukkojen vetäytyminen v.

Molotovin ilmoitus

1940 rajalle on myöskin suoritettava huhtikuun lop- puun mennessä.”

Paasikivi: ”Omat jouk- komme voivat kyllä vetäy- tyä, mutta miten on saksal- laisten laita?”

Molotov: ”3. kohta jää ennalleen sillä lisäyksellä, että jos lopullinen rauha solmitaan, tapahtuu mo- lemminpuolinen vaihto. Sitten 4. kohta – demobil- isaatio. 50 % toukokuun ku- luessa, loput kesä-heinä- kuun kuluessa, jolloin rau- hanaikainen määrävah- vuus, niin kauan kuin suur- sota kestää. Voimme pois- taa tämän kohdan varsinais-esta rauhansopimuksesta ja sopia siitä erikseen.

5. kohta – vahingonkor- vauksesta emme voi luo- pua. Suomen meille aiheut- tamat vahingot olemme ar- vioineet 1 miljardiksi 200 miljoonaksi USA-dollariksi, josta kuitenkin vaatim- me vain puolet eli 600 mil- joonaa USA-dollaria viiden vuoden kuluessa tavaroina (laivat, paperi, selluloosa, koneita).”

Paasikivi: ”Sehän on ai- van hirvittävä määrä (og- romnajasumma).”

Molotov: ”6. kohta – Petsamon alue palautetaan Neuvostoliitolle sellaisena, kuin se oli v. 1920 sopi- muksessa. 7. kohta on uusi: Se koskee Hankoa. Jos Suomi hyväksyy kaikki muut kohdat, Neuvostoliit- to katsoo voivansa luopua vaatimuksistaan Hangon suhteen ilman kompensaa- tiota. (Molotov luovuttaa Paasikivelle ja Enckellille uudet ehdot kahtena kappa- leena.)

Meidän täytyy saada nyt pian Suomen hallituksen vastaus.”

Enckell: ”Miten korva- uksen suorittamiseen käy- tettävien tavaroiden arvi- ointi tapahtuu?”

Molotov: ”Käyvän ar- von mukaan.”

Enckell: ”Siinä tapauk- sessa, että Neuvostojoukot auttavat meitä internoi- maan tai karkottamaan sak- salaiset, tulevatko ne sitten poistumaan Suomesta? Ky- syn tämän järjestyksen

vuoksi.”

Molotov (nauraa): ”Tie- tysti. Internoimisesta on kyllä monta etua. Ensiksi- kin saksalaisten sotilaitten oma etu. Toiseksi Neuvos- toliiton etu ja sen liittolais- ten etu, sikäli että nämä jou- kot ovat silloin poissa Hit- lerin armeijasta. Niin pian kuin tämä tehtävä on selvä, neuvostojoukot poistuvat Suomesta.”

Enckell: ”Suurella tyy- dytyksellä toteamme, että Neuvostoliiton hallitus on saatuaan meiltä erinäisiä selvityksiä katsonut voi- vansa lieventää alkuperäi- siä ehtojaan. Olen varma siitä, että keskustelujemme jälkeen olette tulleet va- kuuttuneiksi siitä, miten ki- peästi Moskovan rauhanso- pimus, etenkin mitä tulee uusiin rajoihin, on koskenut Suomen kansaan.

Tullessamme tänne toi- voimme, että Neuvostoliit- to ei tulisi käyttämään vah- vemman oikeutta ja päin- vastoin kunnioittamaan pienen kansan oikeuksia, kansan, joka historiansa ai- kana on aina pitänyt alue- yhteyttään pyhänä. Samalla

pyydän Teitä olemaan va- kuuttuneita siitä, että tun- nemme isänmaalliset vel- vollisuutemme ja että puo- lustamme vain vapauttam- me ja itsenäisyyttämme. Lopuksi toivon, että vanhat ja hyvät naapurussuhteet tulevat vastedes vallitse- maan Suomen ja Neuvosto- liiton välillä.”

Molotov: ”Otan tyydy- tyksellä vastaan lausuman- ne ja olen iloinen siitä, ettei meillä ole mitään väärinkä- sityksiä. Omasta puolestani haluan antaa Teille hyvän neuvon: älkää viivyttäkö ratkaisua. Viivytyksestä ei tule mitään hyvää.”

Paasikivi: ”Meillä on 200 edustajaa käsittävää eduskunta, joka tekee päätöksen.”

Molotov: ”Meillä on pal- jon enemmän kuin 200 hen- kilöä, joille myös täytyy se- littää niin paljon.”

Kokous päättyi klo 20.35.

Loppu

Neuvottelupöytäkirjan viimeinen eli 9. osa on aiemmin julkaistu Kurkijo- kelaissa 10.4.1954.

JATKOA SIVULTA 1

deilla. Nuori viulisti on Aira Viitaniemen sisaren tyttärentytär ja on erittäin taitava. Häntä olisi kuunnellut melkein vaikka kuinka kauan. Häntäkin säesti Sonja Fräki, joka myös on oikein taitava pianisti. Se tuli esille sekä hänen säestäessään Lambergia että Tsygankovia.

Juhlapuheen piti isä Mitro Repo. Hän puhui karjalaisesta naisesta, muun muassa omasta hiljattain edesmenneestä äidistään. Kaikkien näiden ihmeellisten esitysten ja hyvien puheiden jälkeen olisi jo luullut hyvän loppuneen, mutta vielä mitä.

Lavalle saapui Puhtiduo. Se oli ainakin minulle ihan uusi tuttavuus, mutta minkälainen. Puhti on ”kahden naisen voimailuryhmä vailla vertaa”. Se on

kansanmusiikki- ja tanssiduo, jonka lähtökohtana on karjalaisuus. Musiikin maisteri Anne-Mari Kivimäki soittaa haitaria ja ko-reografi Reetta-Kaisa Pirhonen tanssii. Lisäksi molemmat laulavat.

Puhti on hullun koheltavaa, välillä herkistyvää, iloista ja paatoksellista tanssijan ja muusikon yhteistyötä. Merja Koskinen on kirjoittanut Aamulehdessä Puhtista muun muassa seuraavasti: ”Pirhosen ja Kivimäen Puhti on kerta-kaikkisen osuva kokonaisuus huumoria, taitavaa kansanperinnettä, naisasiaa ja hyvällä maulla maustettua sukupuolisuutta. Nämä naiset ohittavat kevyesti tunnetut koomikot ja saavat varmasti kansantanssista piittaamattomankin yleisön ulvomaan naurusta.”

Anne-Mari Kivimäestä ja Reetta-Kaisa Pirhosesta

kuullaan vielä – ja paljon, mikäli he itse niin haluavat. He ovat todella taitava pari. Heidän esityksensä on omaleimainen. He ovat ammattilaisia, mutta raikkaalla ja uudella tavalla. Olipa valloittava esitys.

Karjalan Liiton liittovaltuuston puheenjohtaja Matti Puhakka lausui loppuverehdyksen ja onnitteli naistoimikuntaa menestyksekkäästi hoidetusta 30-vuotiskaudesta. Yleisöä oli 300-400.

Raija Hjelm

Naistoimikuntalaisia oli ruokailijoita ”passaamaan” saapunut eri karjalaisseuroista ja piireistä. Tässä esimerkiksi Milja Valli Karjalaisseurojen Etelä-Hämeen piiristä (kesk.) ja Sirkku Kervinen Karjalaisseurojen Kymenlaakson piiristä. Myös kurkijokelaisia naisia näkyi hääräämässä.

Piilota isänpäivälahja kukkiin!

Kukka on perinteinen isänpäivän lahja tai muun lahjan seuralainen. Tänä vuonna isälle voi tarjota lisämaustetta isänpäivän viettoon piilottamalla kukkien sekaan pikkulahjan tai vihjeen siitä, mistä muut lahjat löytyvät. Aarteenetsintään osallistuu innolla koko perhe.

Parhaita pienen lahjan piilotuspaikkoja ovat tiiviit ja pyöreät leikkokukkakimput. Isät arvostavat usein raikkaan värisiä ja selkeämuotoisia kukkia, ja niiden sekaan onkin helppo kätkeä esimerkiksi liput jääkiekko-otteluun tai elokuviin. Kosteudelle arat

lahjat tai aarteenetsinnän seuraavasta vaiheesta vihaavat aarrekartat kannattaa suojata muovikelmulla vesivahinkojen välttämiseksi.

Lahjat tai aarrekartan voi piilottaa myös ruukkukukkiin. Syyskauden lahjasuosikkejä ovat monipuoliset syklaamit, joista voi valita joko pienen käteen sopivan minimallin tai suurempikukkaisia lajikkeita. Värivalikoimakin riittää valkoisesta erilaisiin punaisiin ja violetteihin. Annansilmäbegonia on myös suosittu lahjakukka, ja sen hentoa rakennetta voi isänpäiväksi jäma-

köittää tukevalla keraamisella suojaruukulla. Hehkuväärinen tulilatva taas jaksaa kukkia pitkään, vaikka kastelu sattuisi välillä unohtumaan.

Suurikokoinen isänpäivälahja somistuu kauniisti kukilla. Lahjapakettiin voi kiinnittää pienen kukkasien teen, ja kukkasien nappi voi tarra avulla liimata suoraan lahjaan kiinni. Lahjaan kiinnitettävät kukkasomisteet tilataan kukkakauppiaalta viimeistään paria päivää ennen isänpäivää.

Hoida oikein kukkakimppua

Jos ulkona on pakkasta, kukkakauppias käärii kimpun tukevaan pakettiin. Siitä huolimatta kannattaa valita lyhyin kotimatka eikä kävellä kilometrikau-palla. Kukat eivät kestä kylmää, joten lyhytkin pyrähdys pakkasessa ilman käärettä vaurioittaa kuk-

kia. Eräät kukat, kuten orkideat, ovat erityisen arkoja jo alle kymmenen asteen lämpötiloille.

Takuuvarma valinta isänpäiväksi on nykyisin muodissa oleva tiivis ja pyöreä eri kukista koostuva kimppu. Mitä lyhyemmät leikkokukkien varret ovat, sitä pidempään kimp-pu yleensä kestä. Tiheäki rakennettu kimppu pysyy isänpäivän tiimellyksessä hyvin muodossaan.

Kimpun kestoikää pidentää uusien imupintojen leikkaaminen kukkien varsiin heti paketin avaamisen jälkeen ja kukkavirkisteen käyttö maljakkovedessä. Virkisteellä terästettyä vettä kannattaa lisätä päivittäin, ja varsiin leikataan uudet imupinnat muutaman päivän välein. Jos maljakovesi näyttää likaantuvan, se vaihdetaan uuteen. Näin aarrekimppu pysyy terä-kunnossa pitkään.

Kauppapuutarha-liitto ry

Toiveita

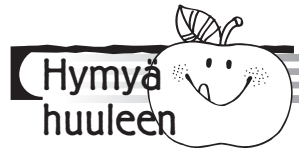
Mitä toivonkaan elämältä, kun yksin istun illoin? Toivon, että kulkisit rinnallani, ottaisit kädestä silloin, kun askel lyhenee, näkö heikkenee.

Toivon maailmaan rakkautta, rauhaa, ymmärrystä, ystävyyttä. Loppuisi tora, kateus, sodat, ettei enää tykit ja pyssyt pauhaa.

Miksi emme aurinkoisin mielin elää voisi? Niin paljon iloa, lohtua, kaikkea hyvää se elämäämme toisi.

Liikaako toivon, uneksin?

Ulla

Kun olimme nuoria naisia, vertailimme, minkä väristä huulipunaa käytimme. Nyt isoäiteinä kokoontuessamme, vertailemme, minkä värisiä pillereitä syömm.

Isäntä käveli edestakaisin pirtissä, pohti ja paahkuroi, jot mintäi almanakan tekijä oli jättänyt keskiviikon eri porukkaa, ku kaik muut viikonpäivät päättyyt tai-sannaa.

Renki vastasi: ”Maksaaha isäntä miul palkan keskiviikostai!”

Lääkäri kertoi maanviljelijälle, että tällä oli aids. Tähän maanviljelijä vastasi innokkaana:

- Mainiota! Nythän minä voinkin saada immuunika-tokorvausta.

Aarne Elolampi kasvattamiensa amppelikukkien keskellä.

On kesä mennyt

Olen koko kesän tässä rapulla kasvattanut kahta kukkaa siinä toivossa, että saisin toiselle tuolille seuraa tähän mukkaa. Osittain olenkin onnistunut yrityksessä tässä, mutta kun ilma kylmenee, on seurakin vähenemässä.

Kukatkin alkavat kuihtua kylmyyden myötä, samoin käy ihtelle, kun ei jaksa tehdä työtä. Tarjoon nyt tässä lehden välityksellä muistoja kukkapesästä, joita on enää jäljellä menneestä kuumasta kesästä.

Aarne Elolampi

Mars, eteenpäin!

JR35:n III pataljoonan miehet saivat lempinimen Koukkamiehet siitä, että pataljoona hyökkäsi armoitettomasti ylivoimaista vihollista vastaan koko syksyn 1941. Se motitti vastustajansa joukot koukaten pitkän soita ja rämeitä ja eteni aina Maaselän kannakselle ja Povenksaan asti. Jatkuva tunnuksena oli: ”Mars, eteenpäin!”

JR35:n upseerit ovat kir-

joittaneet kirjan tekstit pääosin rintamalla, mutta ne tulevat vasta nyt julkisuuteen Arto Pietilän toimittamassa uutuuskirjassa. Koukkamiehet-sarjassa (JR35 jatkosodassa) ovat aiemmin ilmestyneet Koukkamiehet kolmella kannaksella sekä Puna-armeijaa pysäyttämään – koukkamiehet kuoleman lohkolle.

Kirjan alkusanoissa Arto

Pietilä kirjoittaa muun muassa: ”Kovia taisteluja käyden Jalkaväkirykmentti 35 oli jatkosodan ensimmäisenä syksynä, lokakuun puoliväliin mennessä vuonna 1941 edennyt jo Suunujoen vaiheille, josta II ja III pataljoona siirtyi paripäiväisen kahakoinnin jälkeen Siitalammen maastoon. Ensimmäinen pataljoona oli lokakuun 12. päivänä alistettu eversti Sundmanin komentoon. Rykmentin muu osa taas oli 4. divisioonan alainen.

Pitkän ja raskaan hyökkäysvaiheen aikana rykmentin iskuvoima oli suuresti heikentynyt. Kompanioiden vahvuus oli tuskin kolmannes alkuperäisestä. Jäljellä oleva miehistö oli lisäksi jatkuvien taistelujen ja pitkien marssien uuvuttama. Loputtomat koukkamatkat upottavilla soilla olivat pusertaneet miehet ääriarjoille.

Huolto, etenkin elintarvikkeisiin nähden, ei toiminut aina moitteettomasti. Usein se oli 40-60 kilometriä rykmentin taisteluosaston, etulinjan, perässä. Rykmentissä ilmeni tyytymättömyyttä toistuvien alistuksien takia, sillä vieras porukka ei kohdellut yhtä hyvin sille alistettuja joukko-osastoja kuin omiaan.”

Suurin osa kirjan taistelukuvaustista on luutnantti Ilmari Tammisen kynästä, mutta myös kersantti Olavi Järveläiseltä ja kapteeni Kalle Mattilalta on tekstejä. Kersantti Järveläinen kuvaa erästä kirjaan poimittua tiukkaa hetkeä seuraavasti:

”Viidentenä päivänä il-lansuussa alkoi vihollinen painostaa vasemmalta, Vääräjärven eteläpäästä. Voimakkaan keskityksen

jälkeen ja kovan huudon myötäilemänä se pääsi eteenmään rantapusikossa miltei asemille asti. Olin juuri sairastunut kovaan flunssaan ja kuumeen hipossa jo neljäkymmentä, piti silti painua aseisiin järjestämään torjuntaa. Tilaleni luvattu upseerikaan ei ollut vielä saapunut. Ensiksi otin kuitenkin yhteyden tykistöön, jossa tuttu tulenjohtaja Järvinen vastaili.

- Hei, täällä Järveläinen, nyt on hätä, maali kolme ranta, ammu niin lähelle meidän asemia kuin voit ja niin paljon kuin riittää.

- Emme saa ampua lähemmäs sataa metriä.

- Ammu viidenkymmen metrin päähän – ja heti, nyt on tosi kysymyksessä.

- Yritetään, varoita ensin poikia.

- Kyllä sanotaan, antaa tulla ja pian.”

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. vuonna 1995
2. 24.5.1955
3. yleisimmin kuorma-auton tai rekan apumies
4. Sauvo Puhtila (s. 1928)
5. vuonna 1945, kun viimeisetkin saksalaiset poistuivat käsivarren Lapista
6. vuodesta 1981
7. Olavi Rimpiläinen (Oulun hiippakunta 1980-2000)
8. paljasta pyöreää turturin lakea
9. poro
10. käen kukunta

Seurakuntavaalit 12.-13.11.2006

Vankkaa kokemusta seurakunnasta ja yhteiskunnan eri osa-alueilta

24
Tellervo Niemensuo
nuoriso-ohjaaja
lähetysseurasta
eläkkeellä

33
Sirkka Savolainen
pankkitoimihenkilö
eläkkeellä

- Kirkko keskelle ihmisten arkea ja juhlaa
- Lähetystyö rakkaaksi seurakuntalaisille
- Huoli nuorison kristillisestä kasvattuksesta

Kaksi kovaa pohjalaista, kaksi hurjan hyvää kirjaa!

Antti Tuurin uutuus SUURI ASEJUNA PIETARISTA

Yksi Tuurin parhaista kirjoista!
Tositapahtumiin perustuva romaani.
Pääosassa Rahjan veljekset!
ovh 26 e

Tero Järvinen Kylmää vettä ja puunuijaa

Armoitetun humoristin
lyhytproosaa lakeuksilta.
Isäntä itte -kirjan odotettu jatko!
ovh 24 e

Nyt kirjakaupoissa kautta maan! www.kustannushd.fi

ERLUND-talo

Hengittävä hirsitalo. Rakenteissa ei muoveja eikä epäorgaanisia aineita. Englannin MTV:n valinta Suomen edustajaksi Grand Designs-ohjelmaan.

Asu terveellisesti, hengitä vapaasti unelmiesi talossa, Erlund-talossa!

MELLILÄN HIRSITYÖ
Ystie 345, 32300 MELLILÄ
Kotimaan myynti:
Juhani Eklund p. 0400-530 979
e-mail: myynti@erlund-house.com

EHT-
liiton
jäsen

Erikoishammasteknikko
MARKO ROSENDAHL
Vastaanotto Heimolinnankatu 14 Loimaa
Ajanvaraus puh. (02) 763 1179

Muistathan ilmoittajamme!

Asianajajia

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajajatoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajajatoimisto HEIKKI RANTANEN

Varatuomari
Julkinen kaupanvahvistaja
Kauppalankatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajajatoimisto JARI HEIKMAN OY

Asianajaja, varat. Jari Heikman
varatuomari Kaarina Nylamo
varatuomari Katri Ranta-Eskola
Turuntie 8-14, II krs. Loimaa,
puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA LOIMAAN MUSIIKKI

Puh. (02) 7622 950
Oikokatu 3, Loimaa
Avoinna: ma-pe 12-18, la 10-14

KukkaBox

Puh. 762 2669

Vastapäättä Loimaan Aluesairaala

LAATUA EDULLISUUTTA AMMATTILAISelta

- Kellohuoltopalvelu
- Käsikaiverrukset
- Konekaiverrukset
- Korukorjaus/ kivi-istutustyöt
- Sormuksien valmistus
- Ja nyt myös lasikaiverrus

KAIKKI PAIKAN PÄÄLTÄ

KELLOLIIKE
Juhani Lankinen Ky
Kauppalankatu 2, Loimaa
Puh. (02) 763 2760
(Kaupungintalossa vastapäätä)

Kustannus HD julkaisi lokakuussa Arto Pietilän (kuvassa) toimittaman kirjan Mars, eteenpäin – Koukkamiesten armoitonta korpisotaa.